

REPUBLIKA

Rok XV.

ŁÓDŹ, ŚRODA, 15-go GRUDNIA 1937 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

№ 344

Ostra nota Ameryki do Japonii

W sprawie zatopienia kanonierki „Panay”. — Zapowiedź wspólnego wystąpienia Anglii i St. Zjednoczonych w Tokio. — Zarządzenia admiralicji amerykańskiej

Telefoniczna rozmowa prez. Roosevelta z królem angielskim

Waszyngton, 14 grudnia.

(PAT) W związku z zatopieniem kanonierki „Panay” i trzech statków, należących do „Standard Oil Co”, sekretarz stanu C. Hull wysłał pod adresem rządu japońskiego notę protestacyjną.

Między innymi sekretarz stanu Hull podkreśla w nocie, że statki amerykańskie zostały zaatakowane w czasie, gdy odbywały drogę na rzece Yangtse, do czego miały całkowicie prawo, że statki były pod banderą amerykańską i wykonywały pod władzą amerykańską prawa przynależności państwowej statków, zaatakowały je i zatopiły.

W dalszym ciągu sekretarz stanu stwierdza w nocie, iż pewien oficer japoński, znajdujący się w Szanghaju, oświadczył dowódcy floty amerykańskiej na wodach Dalekiego Wschodu, że samoloty japońskie, lecące na wysokości 300 mtr. zauważyły idące w górę rzeki 4 statki i mimo, że nie mogły rozpoznać przynależności państwowej statków, zaatakowały je i zatopiły.

Sekretarz stanu przypomina w dalszym ciągu, że władze japońskie oświadczyły w swoim czasie, iż zamierzają uszanować prawa narodów trzecich w Chinach, tymczasem obecnie stwierdza, że obiekty, należące do obywateli Stanów Zjednoczonych, a sami obywatele amerykańscy znajdują się w niebezpieczeństwie.

W Chinach mają miejsce fakty, które zmuszają rząd japoński do wyrażenia swego ubolewania. W obecnym wypadku — stwierdza nota — siły zbro-

ne japońskie nie uszanowały praw obywateli amerykańskich, spowodowały utratę życia i wyrządziły straty publicznej własności Stanów Zjedn.

Sekretarz stanu stwierdza w konkluzji, że rząd Stanów Zjedn. domaga się wyrażenia formalnego ubolewania przez Japonię, pokrycia szkód wyrządzonych i udzielenia odpowiedniego zabezpieczenia przeciw powtórzeniu się podobnych wypadków.

WASZYNGTON, 14 grudnia.

W ciągu dzisiejszej nocy prezydent

Niemcy również protestują

Na pokładzie kanonierki „Panay” zabity został dziennikarz włoski

Berlin, 14 grudnia.

(PAT) Na ręce tutejszego konsula japońskiego złożony został ze strony niemieckiej protest z powodu ostrzelania angielskiego statku „Wangpo”, na którym znajdowali się członkowie ambasady niemieckiej.

Rzym, 14 grudnia.

(PAT) Ag. Stefani donosi z Szanghaju: Korespondent „Stampy” turyńskiej który znajdował się na pokładzie kanonierki amerykańskiej „Panay” wraz z korespondentem „Corriere della Sera” Barrinim został zabity podczas bombardowania okrętu przez samoloty japońskie. Barrini ocalał.

Londyn i Waszyngton ostrzegają...

Narada Edena z ambasadorem amerykańskim

Londyn, 14 grudnia.

Min. Eden odbył naradę z amerykańskim charge d'affaires w Londynie, celem przygotowania akcji, mającej ostrzec Japonię przed dalszym gwałceniem praw Anglii i St. Zjednoczonych w Chinach.

W Tokio po raz pierwszy od wybuchu konfliktu na Dalekim Wschodzie będzie podjęta wspólna demarcha St. Zjedn. i Anglii.

W Londynie nie wierzą, mimo zapewnień japońskich, że ostatnie zajścia były jedynie nieszczęśliwymi wypad-

trzymał misję przekazania cesarzowi, za pośrednictwem min. Hiroty, apelu, z jakim Roosevelt zwraca się do władcy Japonii.

Pięciokrotne przeproszenie

Tokio, 14 grudnia.

Japońskie ministerstwo spraw zagr. zapowiada podjęcie śledztwa w sprawie ostatnich ataków na okręty angielskie i amerykańskie. Min. spraw zagr. Hirota złożył ambasadorowi St. Zjedn. wyrazy ubolewania.

Ambasador japoński w Waszyngtonie otrzymał telefoniczne polecenie złożenia ubolewania i wyrazów współczucia w departamencie stanu. Ambasador japoński w Chinach wysłał do ambasadora St. Zjedn. znajdującego się w Chankou, telegram z wyrazami ubolewania.

Ministrowie wojny i marynarki złożyli wyrazy ubolewania na ręce amerykańskich attache morskiego i wojskowego w Tokio.

kami. W Anglii panuje przekonanie, że ohecznie wojsko, będąc istotnym władcą Japonii, ignoruje świadomie zalecenia rządu i nie zwracając uwagi na groźące komplikacje dyplomatyczne, atakuje Anglików i Amerykanów na terenie Chin, podejrzuwając ich o udzielanie pomocy Chińczykom.

KOGO WYŚLANO DO BEREZY?

Akcja ministerstwa spraw wewnętrznych obejmuje stopniowo cały obszar państwa

Warszawa, 14 grudnia.

Jak się dowiaduje Agencja „Iskra”, przeprowadzona przez ministerstwo spraw wewnętrznych akcja kierowania do Miejsca Odosobnienia niebezpiecznych i nieoprawnych przestępców kryminalnych oraz spekulantów i innych szkodników gospodarczych, obejmuje stopniowo teren całego Państwa.

Już w chwili obecnej znajduje się w Berezie Kartuskiej szereg przestępców szczególnie uciążliwych dla ludności, bądź dezorganizujących życie gospodarcze.

Wśród około stu kilkudziesięciu osób, m. in. osadzono w Miejscu Odosobnienia Juliana Susła, który od 30 lat trudnił się na terenie Krakowa i okolic kradzieżami, przy czym kolejno przeczłwał się z zawodu kieszonkowiec na włamywacza i kasiarza, występując ostatnio nawet z bronią w ręku. Susła był już w czasie swej dotychczasowej kariery złodziejskiej 48 razy karany sądownie.

Również z terenu Krakowa umieszczony został w Miejscu Odosobnienia Julian Franciszek Dzierżyński, złodziej kieszonkowy, a ostatnio specjalista od włamań do sklepów, mieszkani i kas. Dzierżyński trudnił się kradzieżami od roku 1911 i był już karany przez sądy polskie, austriackie i czeskosłowackie 21 razy, przy czym odsiadywał on już wyroki, skazujące go na 2 lata, 2 i pół, 3, 5 i 7 lat więzienia.

Z terenu woj. warszawskiego skierowany został m. in. Wolf Jagidowicz, zawodowy paser, koniokrada i fałszerz,

grasujący na terenie osiedli podwarszawskich. Jagidowicz był karany 6 razy, łącznie na 12 i pół lat więzienia.

Z Katowic osadzony został w Berezie Kartuskiej Abraham Zelkowicz, trudniący się zawodowo przemytem sacharyny, kamieni do zapalniczek, wyrobów futrzanych i galanterijnych oraz przemytem walut za granicę. Zelkowicz był już parokrotnie karany aresztem i grzywną oraz więzieniem za przekupstwo. Pomimo wydalenia go z pasa granicznego, działał on nadal na terenie Kato-

wic, za co nawet był już karany 3-miesięcznym aresztem.

Również skierowany został do Miejsca Odosobnienia Simon Spielvogel, właściciel sklepu w Śniatynie. Spielvogel zawodowo trudnił się przemytem. Wielokrotnie w czasie rewizji znajdowano u niego duże ilości jedwabiu sztucznego, kamieni do zapalniczek oraz galanterii pochodzenia zagranicznego. Ostatnio Spielvogel zajmował się również przemytem walut.

Z terenu Kalisza osadzono m. in. Leona Jedwabnia, właściciela 17 kamienic. Jedwab był karany za przestępstwa dewizowe, ukrywanie majątku, a również skazany został w roku 1936 za fałszywe oskarżenie. Ogromnego majątku dorobił się, trudniąc się również akcją przemytniczą. Jedwab znany jest ponadto z szykanowania swych pracowników, a zwłaszcza dozorców posiadanych przez niego nieruchomości.

Prezydent Rzplitej i kardynał Hlond

wygłoszą przemówienia w sprawie pomocy zimowej

Warszawa, 14 grudnia.

(PAT) Dnia 16 grudnia 1937 r. o godz. 19-ej Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof. Ignacy Mościcki wygłosi przemówienie zatytułowane „Pomoc dorosłym — gwiazdki dzieciom”.

Dnia 18 grudnia o godz. 19.50 prze-

mówi do radiosłuchaczy Prymas Polski J. E. ks. kardynał dr. August Hlond.

J. E. ks. Prymas zaapeluje do radiosłuchaczy, wzywając do ofiarności w związku z akcją zimową niesienia pomocy bezrobotnym.

KOBIETY POWOŁANE BĘDĄ DO WOJSKA

dla pełnienia służby pomocniczej. — Projekt nowej ustawy przewiduje również „uzupełniającą służbę wojskową” dla mężczyzn od 17 do 60 roku życia

Oddziały „Obrony Narodowej” i służba pracy przed wcieleniem do szeregów

Warszawa, 14 grudnia.

Ze źródeł miarodajnych otrzymała Agencja „Iskra” szereg interesujących szczegółów uchwalonego przez Radę Ministrów i złożonego do łaski marszałkowskiej projektu ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Pierwszą z wprowadzonych zmian jest ustanowienie **powszechnego obowiązku wojskowego dla kobiet**

w wieku od ukończenia lat 19 do ukończonych lat 45 — jednak tylko w razie przyjęcia tego obowiązku ochotniczo w postaci „pomocniczej służby wojskowej”. W tym celu mogą być kobiety — które zgłoszą się ochotniczo — powołane do odbycia przeszkolenia wojskowego, celem przysposobienia do pomocniczej służby wojskowej. Jedynym wyjątkiem jest tu przepis, że Rada Ministrów może nałożyć na te kobiety, które ukończyły gimnazjum lub liceum — obowiązek przeszkolenia wojskowego w czasie pokoju do „pomocniczej służby wojskowej”.

Pomocniczą służbę wojskowa pełni się w czasie wojny, mobilizacji lub zagrożenia Państwa, a obejmuje on osoby, które z racji swego wieku (od lat 17 do 60), lub stanu zdrowia względnie płci nie są zdolne do pełnienia właściwej służby wojskowej. Pomocnicza służba wojskowa polega na pełnieniu służby obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, wartowniczej, łączności, technicznej, przeciwpożarowej, wojskowej służby zdrowia, transportowej, biurowej oraz innej, potrzebnej dla celów obrony Państwa.

Nowymi są także przepisy o „uzupełniającej służbie wojskowej”. Według projektu do tego rodzaju służby mogą być powołani wszyscy mężczyźni, na których ciąży powszechny obowiązek wojskowy, a więc od 17 roku życia do ukończenia 60 lat życia.

Służba ta polegać będzie na odbywaniu krótkotrwałych ćwiczeń bądź to przygotowawczych dla tych, którzy jeszcze nie odbyli zasadniczej służby wojskowej (przeszkolenia wojskowego), bądź też „doskonalących” dla tych, którzy już zasadniczą służbę wojskową (przeszkolenie wojskowe) mają za sobą.

Termin oraz czas tych ćwiczeń ma być przez Ministra Spraw Wojskowych tak ułożony w czasie i miejscu, aby obowiązek do odbywania uzupełniającej służby wojskowej był jak najmniej narażony na trudności w wykonywaniu zawodu lub odbywaniu studiów.

Wedle obecnych zamierzeń wojska ćwiczenia te będą odbywały się w dni wolne od zajęć (a więc np. ćwiczenia studentów w soboty po południu i niedziele — ćwiczenia osób, wykonywających pewien zawód w niedziele po południu i t. p.).

Przesunięcie wieku poborowego

Projekt przesuwania na czas wcześniejszy wiek poborowy w 2 przypadkach a mianowicie o ile chodzi o t. zw. cenzusowców, oraz w czasie wojny lub mobilizacji. Wiek poborowy dla osób, które uzyskały dowód ukończenia szkoły (studiów) typu licealnego (t. zw. cenzusowcy) rozpoczyna się z dniem ukończenia szkoły. Jest to zatem przesunięcie wieku poborowego dla cenzusowców z 21 roku użycia do 18 lub 19 roku życia (w przeważającej ilości wypadków). Ponadto w czasie wojny lub mobilizacji wiek poborowy rozpoczyna się dla wszystkich z dniem 1 stycznia tego roku kalendarzowego, w którym podlegający powszechnemu obowiązkowi wojskowemu kończą 18 lat życia.

Służba pracy

Nowymi są również przepisy o „służbie pracy” dla cenzusowców, którzy obowiązani są

odbyć służbę pracy w terminach i organizacjach, określonych przez Ministra Spraw Wojskowych oraz przez czas, określony w rozporządzeniu wykonawczym. Czas tej służby — z reguły odbywanej przed wcieleniem do szeregów w zasadzie nie będzie przekraczał 5 — 8 tygodni.

Służba pracy polega na obowiązkowym wykonywaniu pracy fizycznej przez cenzusowców — w tym, którzy cenzus naukowy nie posiada i wśród tych samych co oni warunków.

Po wejściu w życie projektowanej ustawy decydować będą o kwalifikacjach oficera 3 kryteria: cenzus naukowy, cenzus pracy oraz cenzus wykształcenia wojskowego.

Oddziały „Obrony Narodowej”

Projektowana ustawa obejmuje również przepisy o jednostkach organizacyjnych „Obrony Narodowej”, które będą jednostkami regionalnymi, różniącymi się od jednostek wojska stałego tym, że żołnierze Obrony Narodowej nie są szkoleni, pozostają w swolch domach, przy swolch warsztatach pracy, a w jednostkach Obrony Narodowej zbierają się tylko na zarządzone ćwiczenia i zbiórki lub w przypadku potrzeby postawienia ich w gotowości bojowej.

Służba, pełniona w Obronie Narodowej, be-

dział raczej doraźna, nie obliczona na stosunkowo dłuższy okres czasu, przeto powołani do tej służby będą mogli wykonywać swój zawód i w sposobie zarabkowania nie powinni napotkać na utrudnienia.

W pozostałych dziedzinach, unormowanych projektem, nie odbiega on w kwestiach istotnych od zasad, ustalonych dotychczas obowiązującą ustawą o powszechnym obowiązku wojskowym.

Bale
REUMATYCZNE
ARTRETYCZNE
NEURALGICZNE
USUWA
SZYBKO PRZEZ ZWYKLE
WCIERANIE
BALSAM BENGALSKI
KARPIESKIEGO

ROZBUDOWA POLSKIEJ FLOTY WOJENNEJ

Wielka mowa gen. Sosnkowskiego. — Pomoc angielska przy budowie wielkiej stoczni w Gdyni

Warszawa, 14 grudnia.

Inspektor armii, gen. broni Kazimierz Sosnkowski, wystąpił wczoraj na konferencji władz Ligi Morskiej i Kolonialnej, na czele której stanął po tragicznej śmierci s. p. gen. Dreszera, z wielkim programem rozbudowy polskiej floty wojennej.

Gen. Sosnkowski wskazał, iż zawar-

ty ostatnio z angielską stocznią Samuel White et Co kontrakt na budowę wielkiej stoczni gdyńskiej, przyniesie powiększenie personelu robotniczego nowej stoczni w Gdyni do 1000 osób.

Życzliwa pomoc Anglii w rozbudowie floty polskiej i urzędzenia stoczni w Gdyni dowodzi, iż Anglia życzy sobie, aby na Bałtyku

POWSTAŁA SILNA FLOTA POLSKA i aby Polska stała się naprawdę państwem morskim.

W związku z nowym programem rozbudowy polskiej floty wojennej i handlowej, ma być uchwalona przez sejm i senat specjalna ustawa, zawierająca program

ROZBUDOWY SIŁY POLSKIEJ NA MORZU.

Zebranie Ligi Morskiej i Kolonialnej powzięło po referacie generała broni Sosnkowskiego odpowiednią uchwałę w tym sensie.

Program rozbudowy floty wojennej ujęty jest w ten sposób, ażeby wzrastająca liczba polskich okrętów handlowych miała na wszystkich światowych liniach komunikacyjnych opiekę wojennej floty polskiej.

Konfiskata nielegalnej broni

Masowe oblavy na kłusowników

Warszawa, 14 grudnia.

Centralne władze bezpieczeństwa podjęły energiczną walkę z nielegalnym posiadaniem broni na wsi, co związane jest z plagą kłusownictwa coraz bardziej dająca się we znaki.

Zestawienia statystyczne wykazały,

że w ciągu ostatniego trzylecia policja skonfiskowała 26.548 karabinów i strzelb nielegalnie posiadanych przez włościan.

Obecnie władze bezpieczeństwa urządzają masowe oblavy na kłusowników wyszukując starannie wszelką nielegalnie posiadaną broń.

byli prezydent Francji — Millerand. Dookoła tego konsorcjum zgrupowała się i reszta spadkobierców.

Część spadkobierców wolała jednak wrócić do ręki niż kanarka na dachu. Za niewielkie odstępnę sprzedali oni owemu konsorcjum wszystkie swoje prawa do skarbu. Kalfowie konstytynopolitańscy przewróciliby się w grobie, gdyby się dowiedzieli, jaka bania międzynarodowych lichwiarzy stanie się właścicielką ich skarbów!...

Co się tymczasem stało z Johnem Keyem? Kiedy otrzymał z rąk Abdul Hamida olbrzymi skarb w złocie, w banknotach zagranicznych, drogocennych kamieniach i perłach, wynajął pewnego dnia luksusowy jacht i opuścił Konstantynopol. Przybył najpierw do Grecji, później do Egiptu. W Aleksandrii sprzedał część drogocennych kamieni za olbrzymią sumę. Po pewnym czasie można było spotkać Johna Keya w stanie Virginia w Ameryce Północnej. Tam założył on wielki bogaty bank pod firmą „Bank Otomański”. Dlaczego nazwał bank swój w ten sposób, nie wiadomo. Chyba nie w tym celu, aby naprowadzić spadkobierców Abdul Hamida na swój gorący ślad!...

Spadkobiercy skierowali sprawę do sądu w Virginii, utrzymując, że cały kapitał banku do nich należy. Ale dowodu dać nie mogli. Zostało natomiast doświetlenie, że Key zaprzagnął zlikwidować proces w ten sposób, iż raz dał ks. Abdul Kadirowi 2000 dolarów, a drugim razem nawet 20.000 dolarów, ażeby zaprzestał dochodzić pretensyj. W Ameryce na ogół nie bardzo wierzone w skuteczną przyszłość tego procesu. Władze sądowe bowiem w takich warunkach nie byłyby się zdecydowały na opieczetowanie aktywów Banku Otomańskiego.

Pewnego dnia jednak Key zamknął okienka swojego banku i zniknął. To była niespodzianka największa. A więc jednak książę turecki musieli mieć jakąś podstawę do swych roszczeń. Sąd w Virginii wydał nakaz aresztowania Keya oraz majątku jego, gdziekolwiek się znajdują.

Dziś cała Ameryka szuka Johna Keya. Rewizje domowe w banku i mieszkaniu prywatnym, dały wyniki rewelacyjne. Okazało się, że Key istotnie zabrał majątek dynastii sultańskiej. Spadkobiercy sultanów mają rację, ale... nie mają gotówki.

Zd. zronie i ludzie

Skarb sultanów tureckich

porwany został przez awanturnika amerykańskiego

New York, w grudniu.

Od 10 lat trwa już jeden z największych procesów, jakie zna historia współczesna. Przedmiotem tego procesu jest majątek prywatny ostatniego sultana tureckiego Abdul Hamida. Jego następca, Mahomed II, w przewidywanym niebezpiecznym losów, jakie czekała go po rewolucji, wyjął z państwowego skarbcza wszystko, co mógł i postanowił wywieźć majątek za granicę. Ale jak to uczynić? Jeśli będzie uciekał, z pewnością go zrewidują. Gotowi mu wtedy zabrać nie tylko majątek, ale także życie.

Na dworze konstytynopolitańskim bawił wówczas pewien Amerykanin — John Key. Owemu Amerykaninowi wręczył nieszczęsny sultan wszystko, co posiadał. Amerykanin szczęśliwie przewiózł przez granicę, co trzeba było, ale na tym nie koniec. Uważał, że uczynił już wszystko, co należało do nie-

go. Sultanowi nie chciał zwrócić ani szelaga.

Sultan Abdul Hamid już nie żyje. Spadkobiercy jego, książęta i księżniczki — łącznie jest ich 21 — chcieli zmusić Keya do zwrotu skarbów, ale Key zaprzeczył jakoby kiedykolwiek bądź miał coś wspólnego ze skarbami sultanскими. Wreszcie jeden z spadkobierców, książę Abdul Kadir, zabrał się energicznie do sprawy. Po ucieczce z Konstantynopola zamieszkiwał on dłuższy czas w Belgradzie, a później w Budapeszcie, gdzie prowadził rozrzutne życie. Wreszcie zabrakło mu pieniędzy. Znaleźli się wprawdzie lichwiarze, którzy pożyczali mu niewielkie sumy na fantastyczne procenty, ale znalazło się wreszcie grono przedsiębiorców, które wystąpiło z realnymi propozycjami. Przyrzekli oni pożyczkę Abdul Kadirowi pod warunkiem, że rozpocznie on normalny proces sądowy o odzyskanie skarbów. Tureckiemu księciu przydano adwokata, którym został nikt inny, jak

SĄDY PRZYSIĘGLYCH BĘDĄ ZNIESIONE

Do udziału w wymiarze sprawiedliwości powołany będzie czynnik społeczny. — Senacka komisja prawnicza uchwaliła projekt rządowy

Warszawa, 14 grudnia.

(PAT) W dniu dzisiejszym komisja prawnicza senatu pod przewodnictwem sen. Terlikowskiego rozpatrzyła projekt ustawy o ochronie znaku i nazwy Czerwonego Krzyża oraz godła Związku Szwajcarskiego i na wniosek sprawozdawcy sen. dr. Głowackiego przyjęła ten projekt według uchwały sejmu bez zmian.

Następnie komisja wysłuchała sprawozdania sen. Staniewicza o projekcie ustawy o zniesieniu instytucji sądów przysięgłych i sędziów pokoju.

Sprawozdawca wypowiedział się za utrzymaniem sądów przysięgłych, a za zniesieniem instytucji sędziów pokoju, proponując odroczenie dyskusji i zaproszenie na komisję rzeczoznawców. Komisja w głosowaniu wniosek sprawozdawcy o odroczenie dyskusji odrzuciła i przystąpiła do dyskusji merytorycznej.

Sen. Terlikowski wypowiedział się przeciw sądom przysięgłym, natomiast za wprowadzeniem do sądownictwa karnego czynnika społecznego, zgłaszając następującą rezolucję:

„Senat wzywa rząd do przedstawienia izbom ustawodawczym projektu ustawy, powołując do udziału w wymiarze sprawiedliwości czynnik społeczny, którego przedstawiciele uczestniczyliby wspólnie z sędziami zawodowymi w orzecznictwie karnym”.

Sen. Petrażycki wypowiedział się za zniesieniem sądów przysięgłych i zgłosił poprawkę do art. 2 następującej treści:

„Sprawy, wszczęte przed sądami przysięgłych przed wejściem w życie niniejszej ustawy, będą rozpatrywane według dotychczasowych przepisów”.

Poza tym w dyskusji zabrali głos senatorowie: Róg, Jeszke, Barański, Głowacki, Lubomirski, Dworakowski, Lewandowski, Wołoszynowski, Wróblewski.

Minister Grabowski, popierając wniosek rządu za zniesieniem sądów przysięgłych i sądów pokoju, oświadczył, że rząd wniosie do izb ustawodawczych projekt ustawy w myśl zgłoszonej przez sen. Terlikowskiego rezolucji.

W głosowaniu komisja uchwaliła zniesienie instytucji sądów przysięgłych i sędziów pokoju, natomiast przyjęła poprawkę sen. Petrażyckiego i rezolucję sen. Terlikowskiego.

Wobec złożenia referatu przez sen. Staniewicza sprawozdawcą na plenum został wybrany sen. Petrażycki.

Następne posiedzenie komisji zostało wyznaczone na czwartek dnia 16 bm.

Dzisiaj sejmowa komisja prawnicza przez cały dzień do późnego wieczora rozpatrywała referowany przez pos. Krzeczunowicza w obecności wiceministra sprawiedliwości p. Chełmońskiego

Lansbury u Marszałka Smigłego-Rydza

Warszawa, 14 grudnia.

(PAT) Poseł do Izby Gmin p. Lansbury przyjęty był dziś na audiencji przez p. Marszałka Smigłego-Rydza.

Następnie p. minister spr. zagr. Beck podejmował p. Lansbury śniadaniem.

Popołudniu Lansbury przyjęty był na audiencji przez p. premiera gen. Stawoja-Skłodkowskiego.

Przeciw wydalaniu Żydów z niemieckiego Śląska

Warszawa, 14 grudnia.

Przedstawiciele żydowskiego kół parlamentarnego interweniowali w dniu dzisiejszym w ministerstwie spraw zagranicznych, w sprawie wydalania z niemieckiego Śląska kilka rodzin żydowskich.

Najlepszy podarek na gwiazdkę —

książeczka premiowa PKO V-ej serii

Co 3 miesiące PKO losuje kilkuset złotych premie między posiadaczy książeczek premiowych PKO V-ej serii. Wkładka miesięczna — 5 złotych, po 114 miesiącach — PKO wypłaca kapitał 600 złotych, a nawet przy wylosowaniu końcowej premii za wytrwałość w oszczędzaniu — zł 1000.

i przedstawiciele ministerstwa skarbu projekt ustawy o ulgach w spłacie wierzytelności hipotecznych.

W wyniku dyskusji komisja wprowadziła szereg zmian do projektu rządowego. Zmiany polegają na tym, że komisja ograniczyła możliwość spłacania wierzytelności hipotecznych papierami wartościowymi i to w kilku kierunkach:

1) Ustaliła spłacenie tych wierzytelności tylko listami zastawnymi.

2) Spłata tych wierzytelności listami zastawnymi może być dokonana tylko wówczas, gdy wierzyciel zażąda spłaty kapitału w ciągu najbliższych dwóch lat, to jest w ciągu 1938 i 1939.

3) Wierzyciel może zażądać spłaty wierzytelności gotówką jeżeli udowodni przed sądem, że położenie i stan ma-

jątkowy dłużnika na to pozwala.

4) Kursy listów zastawnych będą ustalał minister skarbu tak, aby strata kursowa wierzyciela nie przekraczała 25 proc. spłacanych wierzytelności. Ponadto komisja utrzymała przepis projektu rządowego, postanawiający, że po 1 stycznia 1940 r. wierzytelności hipoteczne mogą być spłacane tylko w gotówce.

Jakie będą losy ochrony lokatorów?

Projekt rządowy rozpatrywany będzie na czwartkowym posiedzeniu sejmu

Warszawa, 14 grudnia.

Komisja prawnicza przystąpi jutro rano do rozpatrywania rządowego projektu reformy ustawy o ochronie lokatorów i ma zamiar w ciągu dnia obrady swoje zakończyć tak, ażeby zgodnie z rozesłanym wczoraj posłem porządkiem obrad, mogła się ta ustawa znaleźć na posiedzeniu czwartkowym sejmu.

Obradujący dzisiaj w senacie specjalnie nadawno utworzony senacki klub prac parlamentarnych, który przygoto-

wuje projekt ustawodawczy z punktu widzenia prawniczego, wysłuchał referatu sen. Lewandowskiego (OZN), który wypowiedział się za jaknajszerszym skasowaniem ochrony lokatorów w góle.

W dyskusji zdanie sen. Lewandowskiego nie było jednakowo akcentowane. Wskazano mianowicie na konieczność przedłużenia okresu obowiązywania ochrony lokatorów przynajmniej, aż do chwili kiedy budownictwo mieszkani-

Plenarne posiedzenie senatu odbędzie się w piątek

Warszawa, 14 grudnia.

Plenarne posiedzenie senatu odbędzie się w najbliższy piątek o godzinie 11-ej rano.

Na porządku obrad znajdzie się prawdopodobnie ustawa o skasowaniu sądów przysięgłych w Małopolsce. Należy zauważyć, iż w stosunku do sesji ub. następnego w parlamencie wobec wniesionego przez ministra Grabowskiego projek-

tu zniesienia sądów przysięgłych w Małopolsce uległy poważnym zmianom. O ile w ub. roku przeważały głosy zwolenników utrzymania sądów przysięgłych, o tyle obecnie można się liczyć z uchwaleniem wniosku ministra Grabowskiego, o skasowanie ławy przysięgłych tam, gdzie ona jeszcze istnieje t. j. tylko na terenie Małopolski.

Japończycy utworzyli nowy rząd chiński

Premier ks. Konoye zapowiada, że wojna będzie trwała długo

PEKIN, 14 grudnia.

(PAT) Dziś został powołany do życia rząd tymczasowy republiki chińskiej z siedzibą w Pekinie. Jednocześnie wywieszono narodową flagę chińską, zastąpioną 10 lat temu przez barwy Kuomintangu. Pięciokolorowe flagi narodowe pojawiły się na wszystkich murach Pekinu.

Nowy rząd niezwłocznie objął urządowanie. Posiada on komisję ustawodawczą, wykonawczą i prawniczą.

Tokio, 14 grudnia.

(PAT) Triumfalne wkroczenie wojsk japońskich do Nankinu zostało wyznaczone na 20 grudnia.

Z okazji zdobycia Nankinu, odbyły się manifestacje z udziałem 800 tys. lu-

dzi. Na placu przed pałacem cesarskim zebrał się 200 tysięczny tłum, wznoszący entuzjastyczne okrzyki na cześć zwycięstwa.

Premier Ks. Konoye złożył przedstawicielom prasy deklarację, w której oświadczył m. inn., że upadek Nankinu jest tylko preludium do mających trwać jeszcze długo działań wojennych.

Szwajcaria chce odbudować swą neutralność

z powodu wystąpienia Włoch i Niemiec z Ligi Narodów

Paryż, 14 grudnia.

(PAT) W kołach politycznych Francji duże wrażenie zrobiła dziś wiadomość nadeszła ze Szwajcarii, iż szwajcarska rada federalna poleciła prezydentowi Motta, który kieruje polityką zagraniczną Szwajcarii poczynienie kroków w stolicach wielkich mocarstw, zmierzających do całkowitego odbudowania neutralności szwajcarskiej.

Prezydent Motta ma przedstawić sprawozdanie i wnioski swoje na ten temat radzie federalnej w połowie stycznia.

Wiadomość ta wywołała tym większe wrażenie, że we francuskich kołach politycznych zdają sobie sprawę z tru-

dnego położenia Szwajcarii, która po wystąpieniu Niemiec i Włoch z Ligi Narodów, znajduje się pomiędzy dwoma sąsiadami, którzy do Ligi Narodów nie należą. W związku z tą sytuacją w opinii publicznej szwajcarskiej zaznaczyła się zaniepokojenie, ażeby Szwajcaria nie znalazła się w położeniu zmuszającym ją do prowadzenia polityki sprzecznej z zasadami absolutnej neutralności.

W Paryżu przypominają, że Szwajcaria już posiada wewnątrz Ligi Narodów pewnego rodzaju sytuację wyjątkową, ponieważ rada Ligi w r. 1920 na swym posiedzeniu londyńskim zaakceptowała zasadę neutralności szwajcarskiej i uchwaliła, iż neutralność ta nie jest

sprzeczna z zasadami paktu Ligi.

Na mocy tej uchwały Szwajcaria została zwolniona od obowiązku uczestniczenia w jakiegokolwiek międzynarodowej akcji wojskowej, wynikającej z paktu Ligi, natomiast zobowiązała się do uczestniczenia we wszelkiego rodzaju sankcjach gospodarczych i finansowych, zarządzanych przez Ligę Narodów, przeciwko państwu naruszającemu pakt Ligi.

Obecne wiadomości, nadchodzące ze Szwajcarii, traktowane są w Paryżu, jako zapowiedź, że Szwajcaria zażąda zmiany owej deklaracji londyńskiej z r. 1920.

Pogrzeb ofiar katastrofy „Douglasa” Polska a Liga Narodów

odbył się wczoraj w Warszawie

Warszawa, 14 grudnia. (PAT) Dziś odbył się w Warszawie pogrzeb członków załogi samolotu, który uległ katastrofie w górach Pirynu w Bułgarii: ppor. pilota rezerwy, pilota ś. p. Tadeusza Dmoszyńskiego i mechanika ś. p. Ryszarda Walentukiewicza.

O godz. 10-ej w kościele św. Karola Boromeusza ks. kanonik Czesław Skomorowski odprawił uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój dusz lotników, którzy zginęli pełniąc swój obowiązek. Po nabożeństwie p. wiceminister Bobkowski udekorował trumnę ś. p. T. Dmoszyńskiego złotym krzyżem Zasługi, a poseł bułgarski Trajanow — krzyżem kawalerskim orderu św. Aleksandra. Na trumnie ś. p. Walentukiewicza wiceminister Bobkowski złożył insygnia srebrnego Krzyża Zasługi, zaś poseł

bułgarski — insygnia orderu św. Aleksandra 6-ej klasy.

Z kościoła trumny wynieśli koledzy zmarłych — współpracownicy PLL „LOT” i złożyli je na kadłubach samolotów. Każdy kadłub samolotu zaprzężony był w trzy pary koni. Wartość honorową pełnili żołnierze pułku lotniczego w Warszawie. Kondukt otwierała orkiestra wojskowa, dalej postępowała kompania honorowa pułku lotniczego.

Za kolegami, niosącymi na poduszkach odznaczenia zmarłych, niesiono kilkanaście wieńców.

Na cmentarzu wojskowym, gdzie zostały pochowane doczesne szczątki lotników, po odprawieniu egzekwii żałobnych przemawiali: wiceminister komunikacji inż. Al. Bobkowski i poseł bułgarski w Warszawie Trajanow.

Po przemówieniach, w chwili spuszczenia trumien do grobu orkiestra odegrała marsza żałobnego, a kompania honorowa sprezentowała broń. Mogiły zasypymano wieńcami i wiankami kwiatów.

O godz. 1 po poł. odbył się na cmentarzu żydowskim pogrzeb trzeciej ofiary katastrofy, lekarza okrętowego „Polonii” b. p. dra M. Frejmana. W pogrzebie b. p. Frejmana brali udział przedstawiciele rządu, samorządu „Lotu” i inni. Nad otwartym grobem przemawiali: inż. Thon w imieniu Polsko - Palestyńskiej Izby Handlowej, naczelny dyrektor P. L. L. „Lot” inż. Markowski, naczelny lekarz Linij Gdynia — Ameryka dr. Lepert, naczelny lekarz szpitala na Czystem dr. Wertheim i inni. Na świeżej mogile złożono liczne wieńce.

Polska a Liga Narodów

BERLIN, 11 grudnia.

(PAT) Prasa niemiecka z wielkim zainteresowaniem przytacza opinie polskich kompetentnych kół politycznych w sprawie stanowiska Polski wobec Ligi Narodów po wystąpieniu Włoch.

Komentarze na ten temat ogłosiły m. in. „Voelkischer Beobachter”, „Angriff” i „Berliner Tageblatt”.

Włochy i Jugosławia

nie zapłacą długu Stanom Zjednoczonym

WASZYNGTON, 14 grudnia.

(PAT) Włochy i Jugosławia zawiadomiły, że nie wpłacą przypadającej na 15 grudnia raty na spłatę długu. Natomiast Finlandia i Węgry wyraziły gotowość uiszczenia rat.

Rozwiązane związki zawodowe

Olkusz, 14 grudnia.

(PAT) Na wniosek władz starościńskich Sąd Okręgowy w Sosnowcu rozwiązał 2 organizacje zawodowe na terenie m. Wolbromia, mianowicie Związek Przemysłu Odzieżowego i Zw. Zaw. Przemysłu Skórzanego za działalność sprzeczną ze statutem i uprawianie akcji wywrotowej.

Brański napad

Warszawa, 14 grudnia.

Na szosie Węgrów-Sokolów 5-ciu nieznanych opryszków napadło na woznicę Altera Kamienskowskiego. Czterech drabów skrupało go tak silnie, że nie mógł się ruszać, piąty zaś zadał mu szereg ciosów nożem w głowę, po czym zrzucił woznicę z wozu.

Nieszczęśliwego w stanie beznadziejnym odwieziono do szpitala.

Wybuch wulkanu Stromboli

Messyna, 14 grudnia.

(PAT) Dziś o godz. 8 rano wybuchł wulkan Stromboli. Wybuch był bardzo silny. Krater wulkanu wyrzucił wielkie strumienie lawy. Dwukrotnie dały się słyszeć nadzwyczaj silne detonacje.

Wybuch nie pociągnął za sobą ofiar ludzkich, ani większych strat materialnych.

Przemysłowcy węglowi w Londynie

Londyn, 14 grudnia.

(PAT) Dzisiaj przybyła do Londynu delegacja polskich przemysłowców węglowych z prezesem konwencji węglowej inż. Cybulskim na czele.

W środe odbędzie się wspólne posiedzenie przedstawicieli brytyjskiego i polskiego przemysłu węglowego, celem sfinalizowania niedokończonych jeszcze w czasie ostatniego spotkania nowej umowy.

W związku z tymi rokowaniami przy był do Londynu również dyrektor departamentu górniczego ministerstwa przemysłu i handlu p. Peche.

Spadek lira na giełdzie londyńskiej

Londyn, 14 grudnia.

(PAT) W ciągu ostatnich paru dni wystąpiła na giełdzie londyńskiej masowa podaż lirów włoskich. Podaż ta tłumaczy się częściowo przewidywaniami na temat wystąpienia Włoch z Ligi Narodów, częściowo zaś precyzyjną się pesymistyczną oceną obecnej sytuacji gospodarczej.

Zabił żonę z powodu zazdrości

Warszawa, 14 grudnia.

W dniu dzisiejszym Sąd Apelacyjny w Warszawie rozpoznawał sprawę Łasjanina Bazylego Prozorowa, technika budowlanego, który w pierwszej instancji skazany został przez sąd na 6 lat więzienia za zabójstwo swojej żony. Zabójstwa tego dokonał Prozorow pod wpływem nieopanowanej zazdrości.

Sąd Apelacyjny zmniejszył oskarżonemu karę do dwóch lat więzienia.

Dwaj Arabowie skazani na śmierć

za zabójstwo kolonisty żydowskiego. — Nowa fala teroru

JEROZOLIMA, 14 grudnia.

Sąd karny w Jerozolimie skazał dziś na karę śmierci przez powieszenie dwóch Arabów, Abut-China i Muchamada Dżabara, którzy na drodze między Tel - Awiem a Natania zamordowali kolonistę żydowskiego Mendla Mintza. Sprawa o mord Mintza odbyła się przed sądem karnym ze względu na to, że w czasie popełnienia tego morderstwa nie były jeszcze czynne sądy wojskowe.

Sąd wojskowy w Nazarecie skazał dziś na trzy lata więzienia arabskiego mughtara wsi Jauni, u którego znaleziono nielegalnie posiadany karabin, rewolwer i amunicję.

Sąd wojskowy w Jerozolimie skazał dziś nadto na rok więzienia 16-letniego

Araba z Gazy, który posiadał rewolwer, nie mając zezwolenia na broń.

W dniu jutrzejszym przed sądem wojskowym w Jerozolimie stanie Arabka, Zahra Bassal, oskarżona wraz z mężem o przechowywanie dużej ilości materiału wybuchowego. Bedzie to pierwsza sprawa Arabki przed sądem wojskowym.

Niedaleko mieszkania burmistrza Tyberiadz terrorysty arabscy dokonali dziś siejszej nocy napadu na patrol nocny, złożony z dwóch żydowskich policjantów pomocniczych. Jeden z policjantów, 24-letni Chaim Berger, został zabity.

Drugi policjant, S. Rosin, strzelał dwukrotnie do terrorystów, strzały jednak chybiły. Uszedł on śmierci tylko

dzięki udanej symulacji, że jest zabity. Terrorysty zabrali ze sobą karabiny policjantów.

W pobliżu gmachu sądu w Hajfie terrorysty arabscy strzelali dziś do notabla arabskiego Tuwik - bey Chalila, znanego przeciwnika muftiego Jerozolimy. Policjanci, którzy spostrzegli uciekających terrorystów, oddali za nimi kilka strzałów, które jednak chybiły. Jeden policjant brytyjski jest lekko ranny.

We wsi arabskiej Dair - Kahi terrorysty arabscy rzucili dziś bombę i ciężko zranili Araba Achmeda Husseina.

Terrorysty przecieli dziś przewody telefoniczne na linii Jerozolima — Hebron. Droga Jerozolima — Hebron została przez terrorystów zabarykadowana.

Minister Delbos opuścił Białogród

Wczoraj podpisany został między Francją a Jugosławią nowy układ handlowy

Białogród, 14 grudnia.

(PAT) Ogłoszono tu następujący komunikat urzędowy:

„Z okazji wizyty oficjalnej, jaką Jego Ekscelencja min. Yvon Delbos złożył królewskiemu rządowi jugosłowiańskiemu w dniach 12, 13 i 14 grudnia w Białogrodzie, minister spraw zagranicznych Francji oraz premier i minister spraw zagranicznych Jugosławii Stojadinowicz odbyli kilka rozmów. W czasie tych rozmów panowie Delbos i Stojadinowicz zbadali wszystkie sprawy, dotyczące wzajemnych interesów francusko - jugosłowiańskich, jak również ogólną sytuację polityczną.

Rozmowy pomiędzy ministrem spr. zagr. Francji a premierem i ministrem spr. zagr. Jugosławii toczyły się w zupełnej harmonii i w duchu tradycyjnej przyjaźni francusko - jugosłowiańskiej, która potwierdziło niedawne przedłużenie paktu przyjaźni pomiędzy Jugosławią i Francją w czasie oficjalnej wizyty premiera Stojadinowicza, złożonej rządu francuskiemu w Paryżu.

Obaj ministrowie zgodnie uznali, iż jest rzeczą pożyteczną i konieczną zarówno dla interesów obu tych państw jako członków Ligi Narodów, jak i dla sprawy pokoju powszechnego w Europie.

Ministerstwo oświaty zainteresowało się zajściami S.G.H.

Warszawa, 14 grudnia.

Dowiadujemy się, iż ministerstwo oświaty zainteresowało się przebiegiem ostatnich wypadków w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, gdzie wykłady zostały zawieszane, aż do odwołania.

W sprawie tych zajść studenci Zydzki, złożyli obszerny memoriał, opisujący ze wszystkimi szczegółami przebieg wypadków na uczelni.

pie kontynuowanie ich współpracy w tym samym duchu przyjaźni i zaufania.

Równocześnie panowie Delbos i Stojadinowicz stwierdzili z zadowoleniem, że podpisany dziś w Białogrodzie układ

handlowy zapewnia lepsze warunki rozwoju wymiany handlowej francusko - jugosłowiańskiej.

Wieczorem o godz. 20.50 min. Delbos opuścił Białogród.

Otwarcie linii Warszawa--Mińsk Mazowiecki dla ruchu o trakcji elektrycznej

Warszawa, 14 grudnia.

(PAT) Dziś odbyła się uroczystość otwarcia ruchu podmiejskiego o trakcji elektrycznej na linii Warszawa — Mińsk Mazowiecki.

Po przemówieniach otwarcia linii przez przecięcie wstęgi dokonał p. wicepremier Kwiatkowski.

Następnie uczestnicy uroczystości udali się pociągiem elektrycznym do Mi-

łosny, gdzie zwiedzili podstację elektryczną, a następnie do Mińska Mazowieckiego.

W imieniu ludności powitał wicepremiera Kwiatkowskiego, wiceministra Piaseckiego i gości burmistrz miasta p. Przybora.

Po krótkim pobycie na stacji uczestnicy uroczystości powrócili do Warszawy.

H. Drohojowski na ławie oskarżonych ze udziałem w strajku rolnym

Przemysł, 14 grudnia.

(PAT) W sądzie okręgowym w Przemyslu rozpoczął się proces przeciw 10 działaczom Str. Ludowego, oskarżonym o czyny przestępcze popełnione w czasie t. zw. strajku rolnego w środkowej Małopolsce.

Rozprawie przewodniczy sędzia sądu okr. Matyja, oskarża prok. dr. Mitana.

Na ławie oskarżonych zasiadają: Józef Kasprzak lat 41, Jan hr. Drohojowski lat 50, Jan Maziarek lat 37, Karol Wlazło lat 42, Władysław Mitkowski lat 41, Jan Orzech lat 27, Jan Rusinek lat 35, Karol Solski lat 30, Jan Słupek lat 50 i Józef Świątowski lat 55.

Po stwierdzeniu obecności oskarżonych nastąpiło odczytanie aktu oskarżenia.

Śmiertelny zastrzyk pielęgniarki

Omyłka, która spowodowała śmierć dwojga dzieci

Warszawa, 14 grudnia.

W ochronce dla dzieci żydowskich przy ul. Wolskiej 18 w Warszawie zdarzył się niezwykły wypadek.

Jedną z pielęgniarek otrzymała polecenie dokonania zastrzyku dwóm dziewczynkom jednej dwuletniej, drugiej 6-10 miesięcznej. Zastrzyki miały być zrobione z glukozy. Tymczasem

pielęgniarka przez omyłkę użyła innego środka. Skutki tej omyłki skończyły się tragicznie, gdyż wkrótce po zastrzyku obie dziewczynki zmarły.

Niezwłocznie powiadomiono prokuratora, który wydał polecenie wdrożenia dochodzeń i przewiezienia zwłok tragicznie zmarłych dzieci do prosektorium celem dokonania sekcji zwłok.

3 dzieciów Łodzi

Dnia 15-go grudnia 1841 roku uruchamiania pierwszą przedziałnię, a później kłaninę pierwszy przemysłowiec Żyd, Adolf Likiernik, kupiec towarów tokiotyż 28. W roku 1861 Likiernik zatrudnił już 28 majstrów, a produkcja jego fabryki wynosiła ponad 30 tysięcy rubli srebrnych rocznie.

Likiernik wybrany został później na radnego miejskiego. W okresie powstania styczniowego Likiernik z udziałem z powstańcami zesłany zostaje przez Moskali na Sybir.

Grudzień	Dzisiaj	Waleriana M.
15	Jutro	Euzebjusza B. M.
Środa	Wschód słońca	7.37
	Zachód słońca	15.25
	Wschód księżyca	13.53
	Zachód księżyca	4.57
	Długość dnia	10.41
	Ubyło dnia	8.03

Uniewinnienie

redaktorów odp. „Republiki” i „Expressu”

Starostwo Grodzkie w Łodzi skoniłkowało „Republikę” i „Express” w dniu 25 września za opis zajęć antyżydowskich w Bielsku, wytaczając jednocześnie sprawę sądową o rozpowszechnianie fałszywych wiadomości, mogących wywołać niepokój publiczny.

W związku z tym odbyła się w poniedziałek rozprawa w Sądzie Grodzkim przeciwko redaktorom odpowiedzialnym „Republiki” i „Expressu”, która zakończyła się ich całkowitym uniewinnieniem.

Nowy rozkład jazdy

na kolejach obowiązuje od dzisiaj. Dzisiaj w nocy, o godz. 0.01 wszedł w życie nowy rozkład jazdy na kolejach. Największą trudność przy wprowadzeniu tego rozkładu polegała na tym, że przed godziną 24 pociągi wyruszyły jeszcze według starego rozkładu, zaś po godz. 24 — już według nowego. Przesunięcie jednak o kilka minut bieg niektórych pociągów, to też nie wywołało to żadnego zamieszania.

Nowy rozkład jazdy skasował szereg pociągów podmiejskich, wprowadził natomiast szereg pociągów łączących ośrodki miejskie z uzdrowiskami zimowymi.

Sklepy przed świętami

Zarządzenie Starostwa Grodzkiego

Starostwo Grodzkie podaje do wiadomości, iż w niedzielę dn. 19 grudnia r. b. sklepy i miejsca zawodowej sprzedaży mogą być otwarte od godziny 13 do 18-ej, a od dnia 20 do 23 grudnia włącznie wykonywanie handlu jest dozwolone do godz. 21-ej. W wigilie zaś Bożego Narodzenia t. j. dnia 24 grudnia sklepy i inne miejsca zawodowej sprzedaży mogą być otwarte tylko do godziny 18-ej.

Święta w szpitalach

W dniu wczorajszym prez. Godlewski wydał zarządzenie do dyrekcji szpitali miejskich, aby dobowym zwyczajem, z okazji świąt Bożego Narodzenia, zorganizowano uroczystości świąteczne.

Niezależnie od choinek, każdy chory przebywający w szpitalu, poza zwykłymi normami żywnościowymi, otrzymać ma po 1 kg. ciasta, 100 gr. jabłek, 120 gr. szynki, 100 gr. kiełbasy, 40 gr. maku, 40 gr. owoców suszonych i 120 gr. ryby. Koszty, biorąc pod uwagę liczbę 1120 chorych, wyniosą 2700 zł. (i)

Groźny wybuch w domu przy Alei 1. Maja 6

Benzyna rozsądziła piec i zwała część ściany, raniąc ciężko dwie osoby. — Poszkodowane kobiety odwiezono do szpitala

W domu przy Alei 1-go Maja 6, krótko po godzinie siódmej wieczór, w mieszkaniu Juliusza Nowińskiego, wydarzył się niezwykle i groźny wypadek, spowodowany wybuchem benzyny.

W przylegającym do kuchni pokoju służbowym, ogrzewanym zwykłym piecem, myła podłogę benzyną służąca Maria Skwarek. Zatrudniona u pp. Nowińskich Leonarda Józwiakowa przychodziła w tym samym czasie pracować w kuchni i stała pod ścianą, dzielącą kuchnię od pokoju służbowego, przy kredensie kuchennym.

Oparzy benzyną dostały się do pieca. W jednej chwili nastąpiła gwałtowna eksplozja, połączona z potężną detonacją. Piec — rozsadzony od zapalenia się mieszkanki benzyny z powietrzem — runął na ścianę, a siła eksplozji była tak wielka, że zwała się również ściana w kuchni, pod którą przy kredensie stała Józwiakowa.

Na służącą Skwarkównę zwała się odzież. Przerazona dziewczyna wybiegła ze swego pokoiku i krzyżąc przeraźliwie wpadła do pokoju, szukając ratunku u swego pracodawcy.

Na widok płonącej służącej, p. Nowiński zerwał ze stołu serwetę, narzucił ją na dziewczynę i mocno ją owinął. Ogień został w ten sposób stłumiony.

Do mieszkania wbiegli sąsiedzi, dozorca i służba z sąsiedztwa. Z pod gruzów ściany wydobyto leżącą i wciąż jącą pomocniczą Józwiakową. Jednocześnie p. Nowiński zaalarmował straż ogólną i pogotowie. W pokoiku służącej płonęła już pościel. Pożar mógł lada chwila objąć całe mieszkanie. Jednak obecnie w mieszkaniu ludzie nie utracili zimnej krwi. Naczyniami, jakie były pod ręką, zaczęli sąsiedzi zlewać błogące rzeczy

w pokoiku i również ten ogień został ugaszony.

Przybyły na miejsce lekarz pogotowia dr. Mrówka stwierdził u Skwarkówny poparzenia rąk, nóg i twarzy pierwej zęgo i drugiego stopnia, u 38-letniej Józwiakowej zaś, zamieszkałej przy

ul. Gdańskiej 72, złamanie prawej nogi, obrażenia zewnętrzne i okaleczenia szkłem.

Obie poszkodowane w tym niezwykle wypadku zostały przewiezione do szpitala Poznańskich. (i)

Przez całe życie dbaj o swe zęby!

Wielu ludzi traci przedwcześnie zęby tylko dlatego, że pielęgnowali je nienależycie. Wiele osób nie przedsięwzięło nic przeciwko kamieniowi nazębnemu, który osłabia zęby i często powoduje ich wypadanie.

Aby mieć mocne, zdrowe zęby — używajcie Kalodontu! W Polsce jedynie ta pasta zawiera Sulforcinoleat według dr. Braeunlicha, dzięki czemu skutecznie kamień nazębny i zapobiega jego ponownemu tworzeniu się.

Ekstrakt KALODONT skoncentrowany, dezynfekujący, oszczędny w użyciu. Duży flakon 21. 3.-

KALODONT
PRZECIWKAMIENIOWI NAZĘBNEMU

Łódź buduje największy szpital

obliczony na 1000 łóżek. — Wielki plan inwestycji będzie zrealizowany w ciągu 5-ciu lat

Wczoraj odbyła się w zarządzie miejskim konferencja w sprawie planu rozbudowy zakładów zdrowia publicznego w Łodzi. Ponieważ w tej dziedzinie jest wiele do odrobienia w naszym mieście, postanowiono opracować pięcioletni plan realizacji wszystkich zamierzeń, przedłożyć go do akceptacji Funduszu Pracy i uzyskać zapewne regularnego dostarczania kredytów na te cele.

Program, jaki ułożono wczoraj, jest bardzo interesujący.

W pierwszym rzędzie dotyczy on szpitala w Radogoszczu, który stać się ma centralnym domem zdrowia w Łodzi. Jak wiadomo, zarząd miejski postanowił wykupić ten szpital od fundacji Konsztadtów, wychodząc z tego założenia, że nadaje się on najlepiej na

rozbudowę. Cena wykupu wynosi 1 milion złotych, przyczym suma ta spłacana będzie ratami po 100.000 zł. w ciągu dziesięciu lat.

Wobec przejęcia szpitala w przyszłym roku rozpocznie się jego rozbudowa. Przewidywać ma ona wybudowanie trzech skrzydeł, co umożliwi powiększenie ilości łóżek szpitalnych o 600. Ponieważ obecnie szpital ten liczy 400 łóżek — będzie on w przyszłości jednym z największych szpitali w Polsce o ilości 1000 łóżek. Koszt rozbudowy tego szpitala określony został na sumę 3.600.000 zł.

Następnie postanowiono wybudować sanatorium dla płucno-chorych, dzieci i dorosłych w Skotnikach, na 225 łóżek. Ogólny koszt budowy wyniesie 1.350.000 zł. Roboty rozpocząć się ma-

ją również w roku przyszłym.

Dalszy program obejmuje budowę III miejskiego ośrodka zdrowia przy ul. Gdańskiej 83. Ośrodek ten obsługiwać będzie całe śródmieście. Posiadać on będzie przychodnię przeciwgruźliczą, przeciwrakową, przeciwweneryczną, przeciwjagliczą, ambulatoria itd. Koszt budowy tego ośrodka obliczono na — 150.000 złotych.

Celem podniesienia stanu zdrowotnego wśród ludności robotniczej, postanowiono następnie wybudować dwa miejskie zakłady kąpielowe, jeden w północnej i drugi w południowej dzielnicy miasta, w ośrodkach robotniczych. Każdy z tych zakładów kąpielowych kosztować będzie po 150.000 zł.

I wreszcie, kosztem 60.000 złotych postanowiono rozbudować dom przedpogrzebowy i prosektorium miejskie przy ul. Łkowej 32.

Ogólny koszt tych inwestycji zdrowotnych wyniesie 5.800.000 złotych. Ponieważ zamierzenia te potraktowano jako pilne, postanowiono zrealizować je nawet w wypadku gdyby Fundusz Pracy nie udzielił miastu kredytów w pełnej wysokości. W tym wypadku przeznaczony na ten cel kwoty z budżetu zwyczajnego miasta. Jak już wspomnieliśmy na wstępie, część robót rozpoczęta zostanie w przyszłym roku, realizacja zaś całego planu obliczona jest na 5 lat. Niezależnie od tego urzędzone bada Złaziska miejskie i centralne śmietnisko łódzkie.

W związku z powyższymi zamierzeniami miasto postanowiło wykupić z rak prywatnych kilka działek gruntu, o łącznej powierzchni około 7 hektarów, za sumę 350.000 złotych. (i)

Wybory w Łodzi 18-go lutego

Data ta wynika z ustawy i terminów przepisowych

Wiadomość o mającym nastąpić rozpisaniu wyborów do rady miejskiej w Poznaniu w dniu 25 stycznia, wywołała w Łodzi duże zainteresowanie. Chodzi o to, iż Poznań i Łódź są jedynymi miastami w Polsce, w których, które nie mają dotąd normalnego samorządu, pochodzącego z wyborów.

Zasiedliśmy wobec tego informację, jak przedstawia się sprawa rozpisania wyborów w Łodzi. Otóż jak wiadomo, ostateczny termin przewidziany przez ustawę dla rozpisania wyborów w Łodzi upływa w dniu 31 marca. Ponieważ ogłoszenie odbywa się w 90 dni po rozpisaniu wyborów, gdyby termin ten był

wykorzystany całkowicie — wybory odbyłyby się dopiero w końcu czerwca lub początkach lipca. Ze względu na to jednak, iż w okresie letnim, w czasie urlopowych, zasadniczo nie przeprowadzają się jakichkolwiek wyborów państwowych czy samorządowych, ucho dzi za rzecz pewną, że rozpisanie wyborów w Łodzi odбудzie się najpóźniej w drugiej połowie lutego, zaś ogłoszenie w drugiej połowie maja. Ponieważ nadto głosowanie odbyć się musi w niedzielę — jak nas poinformowano rozpisania wyborów do rady miejskiej w Łodzi spodziewać się należy w dniu 18 lutego. (i)

Komisja zbada stosunki w Brzezinach jako największym ośrodku chałupniczym. — Strajk autobusów ma się rozpocząć 23 b.m.

Jak się dowiadujemy, mimo oficjalnego zakończenia robót publicznych w Łodzi i zredukowania w sobotę dużej grupy sezonowców — w dalszym ciągu jeszcze pracuje pewna liczba robotników. Zarząd miejski bowiem pragnie, aby wszyscy sezonowcy, w miarę możliwości, przepracowali 26 tygodni, a tym samym nabyli prawa do zasiłków ustawowych z Funduszu Pracy.

Stan zatrudnienia na robotach publicznych miejskich wynosił na dzień wczorajszy 850 robotników.

Donosiliśmy już wczoraj o wybuchu strajku w zakładach przemysłowych Desurmont, Motte i Co przy ul. Wólczańskiej 219.

W pierwszym dniu zastrajkowało 200 robotników na przedalnią z powodu o obniżenia płac. Wczoraj interweniował inspektorat pracy, narazie bez skutecznosci. W związku z tym strajk rozszerzył się na całą fabrykę, obejmując 2000 robotników, którzy okupowali sale fabryczne.

Jak się dowiadujemy, bezpośrednio po Nowym Roku do Brzezin przybędzie komisja lustracyjna ministerstwa opieki społecznej, która zbada warunki pracy chałupników. Jak wiadomo, Brzeziny są typowym miastem chałupników — niemal w każdym domu znajduje się bodaj jeden warsztat krawiecki.

Informują nas, że podobne lustracje przeprowadzone zostaną również w innych ośrodkach, w których kwitnie przemysł chałupniczy. Pozostaje to w związku z projektem nowej ustawy chałupniczej.

Donosiliśmy już o proklamowaniu strajku pracowników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach autobusowych, obsługujących szlaki komunikacyjne województwa łódzkiego. Wczoraj odbyło się posiedzenie zarządu związku transportowców, na którym postanowiono, iż strajk rozpocznie się w dniu 23 b.m., o ile do tego czasu właściciele przedsiębiorstw nie podpiszą umowy zbiorowej.

Tragiczny wypadek na statku „Pułaski”

7 osób wraz z oficerem-mechanikiem doznało ciężkich poparzeń. Pożar w stoczni gdyńskiej

Gdynia, 14 grudnia. Dziś w godzinach rannych na S/S „Pułaski” nastąpił wylew wody w kotłownię Nr. 5, będącą pod wysokim ciśnieniem i wysoką temperaturą. Wypadek powyższy spowodowany został nieostrożnością 3-go oficera - mechanika Peżanowskiego, skutkiem czego 7 osób na czele z oficerem - mechanikiem zostało dotkliwie poparzonych.

Tło wypadku według informacji, zaczerpniętych w Linii Gdynia — Ameryka przedstawia się następująco:

Trzeci oficer - mechanik Peżanowski, wskutek własnej nieostrożności, otworzył właz do kotła Nr. 5, co spowodowało, że znajdujący się tam wrzatek wylał się, oblewając 7 osób, w tym również Peżanowskiego.

Przewieziono do szpitala SS. Mił-

sierdzia wszystkich poparzonych, gdzie pozostawiono na kuracji mechanika Peżanowskiego, palacza Petere oraz palacza Jabłokowskiego i Cholewińskiego. Pozostali trzej palacze, lżej poparzeni, pozostaną na leczeniu ambulatoryjnym.

S/S „Pułaski” wyrusza w swą podróż do Ameryki Południowej normalnie według rozkładu. Wypadek powyższy w niczym nie opóźni wyjazdu statku.

Miał 6 żon i 35 narzeczonych

Oszust matrymonialny uwodził kobiety na dancinгах. Władze osadziły go w więzieniu

Warszawa, 14 grudnia. W ciągu ostatnich dwóch lat Chaim Goldberg, występując pod różnymi nazwiskami, zrobił bardzo duży obrót: ożenił się mianowicie 6 razy, a zaręczył aż 35-krotnie.

Był zawsze elegancki, dobrze ubrany, spędzał dużo czasu na dancinгах i w nocnych lokalach, przebywając zawsze w towarzystwie bogatych pań lub panien. Przedstawiał się raz jako Jan Damensztajn, raz jako Luzer Małopolski Izrael Turner i wreszcie od czasu do czasu używał swego prawdziwego nazwiska.

Pemeważ tryb życia, prowadzony przez wytwornego młodzieńca, wydał się władzom śledczym podejrzany, podano go obserwacji, w wyniku której Goldberg został wczoraj aresztowany.

Okazał on dowód osobisty na nazwisko Luzera Małopolskiego, który był tak samo fałszywy, jak kilka innych paszportów, znalezionych przy nim w czasie rewizji osobistej.

Wdrożone dochodzenia wykazały, że Goldberg był już 6 razy szczęśliwym oblańcem, a 35 — narzeczonym.

Od każdej ze swych „wybranek” wyłudzał większe lub mniejsze kwoty i jeśli się nie dało przed ślubem, to decydował się nawet na ożenek, występując za każdym razem pod innym nazwiskiem.

Zdemaskowanego oszusta matrymonialnego osadzono w więzieniu.

Budowa gmachu teatru w Łodzi stała się znów sprawą aktualną. — Rozpatrzy ją Zarząd Miejski

Jak się dowiadujemy, na dzień 21 b.m. zwołane zostało posiedzenie miejskiej komisji teatralnej. Na posiedzeniu, na którym przewodniczyć będzie wiceprez. Pączek, odczytane zostanie sprawozdanie repertuarowo - artystyczne i finansowe dyrekcji teatrów miejskich za okres pierwszych trzech miesięcy bieżącego sezonu. Następnie omówione będą zamierzenia teatrów na przyszłość.

Wczoraj zgłosiła się do wiceprez. Pączka delegacja Towarzystwa Przyjaciół Teatru Miejskiego w Łodzi w osobach dyr. Berkowicza, kpt. Budzyńskiego, sędziego Konarzewskiego, dr. Antoniego Tomaszewskiego i dyr. Wolczyńskiego.

Pani doktorowa została skazana na miesiąc aresztu za obrazę posterunkowego

Przed Sądem Grodzkim odpowiadała wczoraj Wanda Czczottowa, żona lekarza kolejowego, zamieszkała na dworcu Kaliskim. Akt oskarżenia zarzucał doktorowej zniewagę posterunkowego na służbie.

Dnia 11 czerwca odprowadzała oskarżoną znajomą, odjeżdżającą pociągiem w stronę Poznania. Przy przejściu na peron, oskarżona rzuciła krótkie wyjaśnienie, że jest żoną lekarza kolejowego, że mieszka na dworcu i że z tej racji biletu peronowego nie posiada. Gdy funkcjonariuszowi te wyjaśnienia nie wystarczyły i chciał jej zagrozić dro-

gę — wydosłała się oskarżona na peron niemal siłą.

Bileter Kłoczek wskazał wówczas p. Czczottową posterunkowemu Piesikowi, prosząc, by ją wylegitymował.

Gdy posterunkowy podszedł do oskarżonej i próbował ją zatrzymać, doktorowa odezwała się: „Ty chamie, zabierz swe chamskie ręce!”, po czym pobiegła do zawiadowcy stacji i pokazała mu swe rzekomo pokaleczone przez posterunkowego dłonie.

Wczoraj sąd skazał 36-letnią Wandę Czczottową na miesiąc aresztu z zawieszeniem wykonania kary na lat 5. (l)

SPÓDY

Tramwajarze zwyciężają w meczu szermierczym

W poniedziałek wieczorem odbył się mecz szermierczy o mistrzostwo drużynowe Łodzi między zespołem Tramwajarzy a Pocztołem PW.

Mecz zakończył się zwycięstwem Tramwajarzy w stosunku 20,5—11,5. W szpadzie zwyciężyli Tramwajarze w stosunku 9,5:6,5 zaś w szabli 11:5.

Obozy narciarskie dla młodzieży szkolnej

Zarząd Okręgu Łódzkiego Polskiego Zw. Wychowawców Fizycznych organizuje w dniach od 27 grudnia do 6-go stycznia w Zakopanem obozy narciarskie żeńskie i męskie dla młodzieży łódzkich szkół średnich. Instruktorem będzie mgr. Radwański.

Cena pobytu na obozie wynosi 35 zł. Pierwsze tego rodzaju obozy dla łódzkiej młodzieży szkolnej cieszą się dużym zainteresowaniem. Zapisy przyjmuje i informacji udziela sekretariat Związku, ul. Przejazd 16, tel. 209-55.

Król wrócił do Łodzi

Po parotygodniowym pobycie na obozie hokejowym w Katowicach w dniu wczorajszym powrócił do Łodzi najlepszy hokeista łódzki — Król z ŁKS-u.

Dzięki pobytowi na obozie Król znajduje się obecnie w znakomitej formie i na terenie czterech miast w Katowicach był jednym z najlepszych graczy. Jak wiadomo Król występował w reprezentacji Poznania, zdobywając kilka bramek.

Mistrzostwa Polski

w siatkówce odbędą się w Łodzi Mistrzostwa Polski w siatkówce odbędą się w Łodzi w dniach 28, 29 i 30 stycznia w sali YMCA.

— Warszawska Gwiazda przyjeżdża do Łodzi na mecz z Katowicami w dniu 26 b.m. W barwach Gwiazdy walczyć będzie również Rotholc.

Schmeling znokautował Thomasa

Rozegrany w Nowym Jorku mecz bokerski między mistrzem świata Makssem Schmelingiem a znanym angielskim pięściarzem Harrym Thomasem zakończył się zwycięstwem Schmelinga, który znokautował Thomasa w 8-ej rundzie.

Centralne zawody harcerskie w Łodzi

W dniach 4 i 5 stycznia odbędą się w Łodzi centralne zawody harcerskie w grach sportowych. Zawody odbędą się najprawdopodobniej w sali YMCA.

EUROPA

Pocz. 4. 6. 8. 10
Niezapomniany
„Czemp”

Wallace Beery

jako

STARY PIJACZYNA

w dramacie życiowym p. t.

„Więzy. Miłości”

Ceny miejsc na wszystkie seanse od 80 gr.

Wyjaśnienie

Donosiliśmy onegdaj o krwawym zajściu, którego terenem były pokoje umebłowane przy ul. Narutowicza 31.

Jak się obecnie dowiadujemy, tłem zajścia nie była awantura małżeńska, lecz oboje denatów, małżonkowie Barańscy z Żurańca, popełnili wspólnie zamach samobójczy, przecinając sobie żyły u rąk i zażywając weronalu. Dzięki szybkiej pomocy — oboje zostali uratowani.

Grand-Kino

Pocz. o godz. 4-ej

W 2-im tygodniu wielkiego powożenia ceny znacznie ZNIŻONE!

JADWIGA SMOSARSKA
EUGENIUSZ BODO

w filmie ludzkich namietności

SkłamaTam...

Na wszystkie seanse ceny miejsc:
HI — 1.09, II — 1.50 i I — 2.20.

CASINO

Pocz. 4. 6. 8. 10
OSTATNIE
2 DNI

MARLENA DIETRICH

w arcydziele reż. Lubicza

„ESKAPADA”

CENY ZNIŻONE
na wszystkie seanse od 1.09

Krótkie wiadomości

WSTRZYMANIE EGZEKUCYJ SKARBO- WYCH nastąpi w okresie świąt Bożego Narodzenia. Władze skarbowe już wydały w tej sprawie okólnik do wszystkich urzędów. W związku z tym wszystkie egzekucje i licytacje wstrzymane zostaną w okresie od czwartku, 23-go b. m. do poniedziałku, 27-go b. m.

KONTROLA SKLEPÓW przeprowadzona będzie w bieżącym tygodniu, w związku z wyprzedzaniem przedświątecznymi. W myśl nowych przepisów oficjalnych wyprzedzań nie wolno urządzić w okresie przed świątami Bożego Narodzenia. Właściciele przedsiębiorstw handlowych i sklepów, którzy nie zastosowali się do tego zarządzenia, pociągnięci będą do odpowiedzialności.

ZWIĘKSZENIE NADZORU nad sprzedażą artykułów spożywczych nastąpi w ostatnim tygodniu przedświątecznym. Wszystkie próbki towarów, przywożonych do Łodzi, kierowane będą do państwowego zakładu higieny. W wypadku stwierdzenia zafałszowania środków spożywczych, a nawet w minimalnych rozmiarach, stosowane będą sankcje karne.

DODATKOWE POCIĄGI do uzdrowisk zimowych wprowadzone będą w przyszłym tygodniu, w związku ze spodziewaną większą frekwencją podróźnych. Do Zakopanego i Krynicy pociągi dodatkowe wypuszczone będą w dniach 23 i 24 b. m., niezależnie od tego, że nowy rozkład jazdy wprowadził większą ilość pociągów na tych szlakach.

LIKWIDACYJNE POSIEDZENIE dotyczącego związku lekarzy odbędzie się w niedzielę, 19-go b. m. Na posiedzeniu tym dokonany będzie ostateczny podział majątku dawnego związku. Majątek ten zdeponowany będzie następnie w izbie lekarskiej, do czasu powołania zarządów dwóch nowych organizacji lekarskich.

DZIŚ, W ŚRODĘ urzędować będzie dodatkowa komisja poborowa dla P.K.U. Łódź-Miasto I, w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy ul. Piotrkowskiej 165. Stawić się winni mężczyźni rocznika 1916 i starsi, zamieszkałi na terenie 2, 5, 8, 9 i 11 komisariatów policji.

PRZY BÓLACH REUMATYCZNYCH ARTRETYCZNYCH NERWOBÓLACH
BALSAM JAPONSKI
Tuba 22.180

List otwarty do profesora S. Dicksteina

Protest przeciw zdżiczeniu, szerzącemu się wśród młodzieży akademickiej oraz inwazji obcych wpływów do naszego życia zbiorowego

W „Robotniku“ ukazał się następujący list otwarty p. Haliny Kraheleskiej do prof. Samuela Dicksteina:

Szanowny Panie Profesorze!
Podana w „Robotniku“ wiadomość o zajęciu podczas wykładu Pana Profesora w uniwersytecie świadczy o bezkarnie postępującym naprzód zdżiczeniu, bestjalstwie, o spustoszeniach moralnych i umysłowych, jakie zawiądzają się emigracyjnej infiltracji wpływów literyzmu do Polski.

Nie mam zamiaru poruszać w tym liście kwestii żydowskiej, której rodmuchiwanie potrzebne jest polskiemu wsteczniactwu dla tego samego celu, jaki przyświecał w Rosji dowojennej puryskiewiczowskiemu Związkowi ludzi rosyjskich („Sojusz ruskawo naroda“): to znaczy — dla mącenia, mylenia mas ludowych, dla odprowadzania ich energii, od walki o swoje prawa. Nie wątpię, że ta stawka polskiego wsteczniactwa będzie przegrana: lud polski nie da się zbalamucić ani odprowadzić od swoich celów.

Nowy zarząd okręgowy Z.N.P.

Nauczycielstwo służyć będzie ideałom, których rzecznikiem był Marszałek Piłsudski

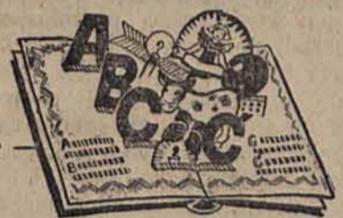
Donosiliśmy już o zjeździe okręgowym Związku Nauczycielstwa Polskiego, który odbył się w sali rady miejskiej.

Na zjeździe dokonano wyborów władz okręgowych. W głosowaniu brało udział 289 delegatów. Wynik wyborów był następujący: przewodniczącym okręgu został Tomasz Wasilewski (285 głosów), wiceprzewodniczącym — Jan Braun (209 głosów), przewodniczącym wydziału pedagogicznego — Jan Zaczek (257 głosów), zastępcą — Stanisław Szych (254 głosy), przewodniczącym wydziału pracy społecznej — Stefan Sadłowski (257 głosów), przewodniczącym wydziału obrony prawnej — Stanisława Macińska (265 głosów), przewodniczącym wydziału finansowe-

LITERKI ZACZAROWANE

Otwórz książkę — Wstaną same.

Książeczka-zabawka z ruchomymi obrazkami dla najmłodszych.

Oryginalne opracowanie według patentu angielskiego. Do nabycia we wszystkich większych księgarniach.

Zabieram tu głos tylko dla stwierdzenia — a nie wątpię, że takich publicznych stwierdzeń będzie więcej — że należy Pan Profesor do najstarszych i najpoczytszych bojowników o prawa nauki polskiej, co przecie zostało też uroczysto powiedziane nieda-

wno z okazji jubileuszu pracy naukowej Pana.

Osobiście od najgłębszego dzieciństwa zapamiętałam nazwisko Pana Profesora jako jednego z niestrudzonych zbieraczy polskiej myśli naukowej (w dziedzinie nauk ścisłych) do jednego nurtu, wiazania i łączenia ze sobą różnych, rozsznanych po całym świecie Polaków, pracujących dla nauki. Jako dzieci Polaka-matematyka, profesora uniwersytetu odeskiego (Jan Sleszyń-

KREM I PUDER THO-RADIA

ŹRÓDKEM MŁODOŚCI CERY

ski), poznaliśmy Pana Profesora z opowiadań Ojca, który nam nieraz wyjaśniał jak niezmordowanie pracuje Pan Profesor nad wyszukiwaniem tych rozproszonych płomyków myśli naukowej polskiej; jak poprzez łączenie tych ludzi i skupianie kontaktów budował Pan podwaliny pracy naukowej polskiej, choć nie mieliśmy wówczas wolnego Państwa Polskiego.

Zapewne, że mając za sobą tak długie życie, więc Polsce i jej przyszłości w najistotniejszym tego słowa znaczeniu — może Pan Profesor być spokojny o sąd przyszłej Polski o zasługach Pana.

Ale my współcześni — obojętnie, znanemu Panu, czy nie znajomi — powinniśmy dać publicznie wyraz swemu oburzeniu i swemu najgłębszemu protestowi przeciw triumfowaniu w polskich uczelniach zasad i metod hitlerowskich, przeciw niszczeniu i spustoszeniu dzieł polskiej myśli naukowej, życia społecznego metoda hitlerowską: „Abbau des Verstandes“.

Bowiem tylko naprawdę rozbiórka tej budowy: intelektu, rozsądku, rozumu, wiedzy i kultury, rozbiórka, importowana z Niemiec, może wyjaśnić inwazję barbarzyństwa, wkraczającego od paru lat bezkarnie do naszego uczelni i do naszego życia zbiorowego.

Zecher Pan Profesor przyjąć wyraz najgłębszego szacunku

HALINA KRAHELSKA.

Proces polityczny w Wilnie

Działalność t. zw. „grupy Dembińskiego“ — 6 osób na ławie oskarżonych

Wilno, 14 grudnia.
Dzisiaj w dniu 15 grudnia przed Sądem Okręgowym w Wilnie rozpoczyna się wielki proces polityczny t. zw. „grupy Dembińskiego“, który potrwa kilka dni.

„Grupa Dembińskiego“ jest oskarżona z art. 97. par. 1 w związku z art. 93 K.K. Przed Sądem staną Henryk Dembiński, „wódz moralny“ grupy, i Stefan Jedrychowski, Marja Żeromska, Władysław Borysiewicz, Ilek Schus i Jerzy Putrament.

Dembiński, Jedrychowski i Żeromska są oskarżeni o propagowanie na ławach „Poprostu“ i „Karty“ hasła wywrotowych, mających na celu oderwanie części terytorium od Państwa Polskiego. Władysław Borysiewicz był głównym motorem w administracji i kolportażu tych pism, Jerzy Putrament umieszczał tu tak że swoje artykuły w sprawie Ardału, Schus miał za zadanie kontaktowanie „grupy“ z innymi środowiskami.

Borysiewicz i Schus są studentami 3-go roku prawa na USB. Borysiewicz był prezesem Zw. Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej i organizował „wspólny front“ z Legionem Młodych ZPM. Marja Żeromska pracowała ostatnio jako praktykantka w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie.

Oskarżonym zarzuca się, że taktyka „grupy Dembińskiego“ była uzgodniona z zasadami Kongresu III-ej Międzynarodówki, t. zn. że przez opanowanie legalnych organizacji i wydawanie pism, propagowano akcję komunistyczną.

Pozatem, że legalna prasa jak „Poprosto“ i „Karta“ były deficytowymi finansowanymi przez Komunistyczną Partię Polski, jak i jednodniówka „W obronie pokoju“.

Motorem swojej grupy miał być Dembiński. Z jego inicjatywy powstało „Poprosto“, przy którym skupił szeregi swoich przyjaciół o sympatiach prosowieckich.

Rocznica zgonu prezyd. Narutowicza obchodzona będzie w Łodzi bardzo uroczyste. — 5-minutowa przerwa w pracy

Jutro upływa 15 rocznica tragicznego zgonu Pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej s.p. Gabriela Narutowicza. W dniu 16 grudnia 1922 roku, w kilka dni zaledwie po wyborze Pierwszego Zgromadzenia i jego zaprzysiężeniu przed Zgromadzeniem Narodowym — w Zachęcie warszawskiej Elżbieta Niewiadomska oddała do Niego trzy strzały z tyłu, w plecy. Strzały były śmiertelne.

W związku z tą bolesną i smutną rocznicą, miejski komitet obywatelski obchodu uroczystości organizuje nabożeństwo żałobne w Katedrze św. Stanisława Kostki. Nabożeństwo odbędzie się o godzinie 10 rano.

Wczoraj w Domu Związkowym odbyła się konferencja zarządów wszystkich związków zawodowych, wchodzących w skład OKZZ i delegatów dzielnic

„Poprostu“ zaczęło wychodzić 5-go sierpnia 1935 r. Większość prężących się stanowiących ludzie o skrytym wyrażeniu poglądach prosowieckich.

Po zamknięciu „Poprostu“ naśladowało ten organ inne pismo „Karta“, gloryfikując rzeczywistość sowiecką.

Do sprawy powołano około 100 świadków, oskarża prokurator Wolski.

PPS., w sprawie zorganizowania manifestacji robotniczej Łodzi dla uczczenia pamięci Pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej, Gabriela Narutowicza.

Po referacie o wypadkach grudniowych 1922 roku, który wygłosił sekretarz OKR. PPS. Wachowicz, uchwalono, że w czwartek, 16 grudnia, o godz. 11 proklamowana zostaje 5-minutowa cisza dla uczczenia pamięci zamordowanego Prezydenta.

Według programu uczczenia 15 rocznicy zgonu Prezydenta Narutowicza, punktualnie o godz. 11 rano staną tramwaje, fabryki, zakłady użyteczności publicznej — elektrownia, gazownia i t. d. Przerwa w pracy potrwa 5 minut. O godz. 11,05 podjęta zostanie normalna praca. (f).

Całe społeczeństwo musi się zjednoczyć w akcji pomocy zimowej bezrobotnym

Szkoły mieszczą się w nieodpowiednich lokalach

Memoriał inspektoratu szkolnego do Zarządu Miejskiego

W dniu wczorajszym inspektorat szkolny w Łodzi wystosował memoriał do zarządu miejskiego, wskazując w nim na konieczność przeniesienia szeregu szkół do nowych, bardziej odpowiednich lokali.

Przede wszystkim chodzi o trzy istniejące na terenie Łodzi szkoły specjalne, a mianowicie dwie szkoły dla umysłowo upośledzonych nr. 13 i 26 oraz o szkołę nr. 78 dla moralnie zaniedbanych.

W memoriale inspektorat wskazuje, że prowadzenie tych szkół wymaga specjalnych funduszy, a ponieważ na pomoc ze strony rodziców i władz szkolnej nie można liczyć, gdyż rekrutują się oni w 98 proc. z robotniczej ludności, przeto Zarząd Miejski wnień rok rocznie wstawiać do budżetu specjalną na ten cel sumę.

Jednocześnie inspektorat wskazuje na konieczność zapoczątkowania przy szkole dla moralnie zaniedbanych specjalnego internatu, gdyż duży procent uczniów tej szkoły ze względu na nieodpowiedni wpływ, jaki wywierają oni na pozostałych wychowanków, musi być odseparowany.

Z muzyki

Poranek symfoniczny

Pierwszy koncert symfoniczny, urządzony staraniem Łódzkiego Tow. Muzycznego, obejmował program muzyki popularnej. Dyr. Ryder zrezygnował tym razem z utworów o skomplikowanej budowie instrumentacyjnej, wychodząc ze słusznego założenia, iż ciężkie warunki bytowania naszego zespołu orkiestrowego nie pozwolą mu na dostateczną pracę przygotowawczą, jakiej wymagają wielkie dzieła symfoniczne.

Usłyszeliśmy kompozycje Moniuszki, Bizeta, Czajkowskiego i Brucha w dobrym, solidnym wykonaniu. Ze szczególnym zaangażowaniem podkreślamy czystość i pełnię brzmienia, bogactwo dynamiki i równomierność temp. Spokój i opanowanie dyr. Rydera udzieliły się wykonawcom i wytworzyły żywy kontakt wzajemnego zrozumienia i ufności pomiędzy zespołem orkiestry, a jej kapelmistrzem.

W części solowej wystąpiła po dwuletniej przerwie świetna skrzypaczka p. Bronisława Rotsztat-Neyowa. Doskonała technika, piękny, głęboki ton, żywy temperament i wysoka kultura muzyczna — oto wartości, które składają się na grę młodej artystki. W koncercie Brucha przemówiła do słuchacza liryczna fraza, ujeta z tą szlachetną prostotą, która cechuje tylko artystów o wybitnej indywidualności. Nawet pospolite, przestarzałe motywy cygańskie Sarasatego zdobyły w wykonaniu p. Neyowej świeżość barw i temperament.

R. W.

Interesujący wypadek

Mamy do zanotowania bardzo ciekawy i charakterystyczny fakt, który zwłaszcza obecnie w okresie modnych prądów eksterminacyjnych, zasługuje na uwagę.

W śródmieściu, na ul. Narutowicza znajduje się chrześcijański sklep kolonialny p. J. Właścicielka tego przedsiębiorstwa widocznie nie solidaryzuje się z hasłami, głoszonymi przez pewne koła wśród kupiectwa chrześcijańskiego, bo oto onegdaj, w oknie wystawowym tego sklepu ukazał się duży napis: „Ceny tanie dla wszystkich bez różnicy wyznania”.

Właścicielka sklepu uważała smać, że to jeszcze nie jest dostateczne, gdyż wczoraj ukazał się w oknie wystawowym drugi napis w języku polskim i... żydowskim „tanobillig”.

Napis żydowski w chrześcijańskim sklepie wywołał duże zainteresowanie.

Ofiara

złożone w admin. „Republiki”.
W trzecią rocznicę śmierci niezapomnianej Marenki Rozinówny, na Sanatorium im. Medema w Miedzyszynie złotych 25 — składają Rodzice.

W najbliższych dniach skierowany będzie do Zarządu Miejskiego dalszy memoriał, dotyczący przeniesienia szeregu szkół powszechnych w Łodzi do odpowiedniejszych lokali. Memoriał ten podpisze Tow. Budowy Szkół Powszechnych.

Inspektorat szkolny w wyniku specjalnych badań obliczył, że nakazem chwili jest przeniesienie 22 szkół powszechnych, które mieszczą się w budynkach wynajmowanych, w warunkach urągających najprymitywniejszym wymaganiom higieny.

Konkurs Rozgłośni Łódzkiej dla nowych radiosłuchaczy. — Główna nagroda 1000 zł.

Niezależnie od wielkiego konkursu zimowego, który trwa od 1 grudnia b. r. do 1 marca 38 roku, a w którym udział wzięć mogą radiosłuchacze całej Polski — Rozgłośnia Łódzka rozpisuje z dniem 15 grudnia b. r. konkurs regionalny dla nowych radiosłuchaczy, którzy zarejestrują się jako nowi radioabonenci w dniach od 15 grudnia b. r. do 1 marca 1938 r. Nowo zarejestrowani radiosłuchacze pragnąc wziąć udział w konkursie, powinni nadesłać na adres Rozgłośni ul. Radwańska 70 odpowiedź na pytanie „Dlaczego zostałem radiosłuchaczem”. Odpowiedź powinna być krótka, napisana wyraźnie. Przy odpowiedzi należy podać nazwisko i imię oraz dokładny adres, zawód biorącego udział w konkursie oraz numer posiadanej upoważnienia radiowego i wreszcie datę rejestracji.

Za najlepszą odpowiedź komisja sędziowska konkursu złożona z przedstawicieli Polskiego Radia oraz przedsta-

wicieli Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju wybierze najlepsze odpowiedzi i laureatom przyzna 100 nagród. Wśród przeznaczonych dla nowych radiosłuchaczy nagród znajdują się: radioodbiorniki lampowe, rower, patefony, nessesery, platery, aparaty fotograficzne, sprzęt sportowy, zegary, komplety przyrządów na biurko, lampki elektryczne, cenne kryształy oraz marmurowe figury, lustra, obrazy, kosmetyki i wiele innych cennych nagród. Szczegółowa lista nagród zostanie podana do wiadomości w najbliższym czasie.

Niezależnie od tego Centrala Polskiego Radia przeznacza na nagrodę główną książeczkę oszczędnościową Komunalnej Kasy Oszczędności z wkładem 1000 złotych, która zostanie przyznana za najlepszą odpowiedź z pomiędzy wszystkich nadesłanych na konkursy regionalne w Łodzi i innych Rozgłośniach.

Otyli nie nadają za tempem,

gdyż serca otyłych obłożone warstwą tłuszczu, pracują z wysiłkiem, wyczerpują się wcześniej, odmawiają posłuszeństwa. Otyłość powodowana jest złą przemianą materii lub też zaburzeniami czynności gruczołów dokrewnych. Ziela magistra Wolskiego ze znakiem ochronnym

„Degrosa” zawierają jod organiczny, znajdujący się w morskiej roślinie Yahanga, który pobudza organizm do spalania nadmiernego tłuszczu. Stosuje się je przeciwko otyłości bez specjalnej diety. Do nabycia w aptekach i drogeriach.

Angażował dziewczęta do baletu

Znany oszust został aresztowany w Stanisławowie

Ze Stanisławowa donoszą: Wielką sensację w sferach teatralnych wywołała wiadomość o aresztowaniu obywatela austriackiego, Wilhelma Reinera. Okazało się wkrótce, że oszust Wilhelm Zusman, pochodzący z Łodzi, przybrał sobie nazwisko Reinera, zdobył w jakiś sposób paszport austriacki i pod cudzym nazwiskiem dokonywał licznych oszustw.

Zusman grasował w całej Małopolsce, namawiając młode kobiety do wstąpienia do baletu reprezentacyjnego, organizowanego przez niego, jako baletmistrza. Kobieta olnionym wizją wspaniałej kariery pokazywał Zusman plik kontraktów, zawartych rzekomo z największymi rewiami świata, mówiąc,

że najpierw balet uda się do Budapesztu, stamtąd zaś uda się w dalszą podróż. Zaangażowane przez oszusta dziewczęta siedziały bezczynnie, płacąc tylko Zusmanowi pewne kwoty „na wydatki”. Zusman dopuszczał się nadto kradzieży i ośmiesział już kilka wyroków.

Wyszło też na jaw, że Zusmana szuka policja warszawska i łódzka, Miłośnicy w Łodzi skradł on walizkę pewnemu kupcowi warszawskiemu. Mieszkał oni w jednym hotelu i Zusman dowiedział się, że kupiec polecił odesłać walizkę na dworzec. Udał się tam i odebrał walizkę od gońca. Hochsztaplera aresztowano w smokingu skradzionym kupcowi.

Nasz reporter zanotował

W mieszkaniu własnym przy ul. Cegielnianej Nr. 88 w czasie nieobecności domowników powstał pożar. Zajął się od złe funkcjonującego przewodu kominowego belka i ogień przerzucił się na meble w mieszkaniu. Trzeci pluton straży ogniowej po półgodzinnej akcji ogień ugasił. Straty nie są znaczne.

Drugi pożar wybuchł wczoraj w wytwórni swetrów N. Zygiewskiego, mieszczącej się w suterynie domu przy ulicy Mielczarskiej Nr. 16. Ogień objął skrzynię z przedzą. Pożar został ugaszony po z górą godzinnej pracy straży ogniowej. Straty wynoszą kilka tysięcy złotych.

W warsztacie ślusarskim przy ul. Staszica Nr. 31 w wypadku przy pracy, pochwycony przez tryby maszyny, doznał zmiążdżenia palców lewej dłoni 27-letni Stanisław Wiczorek. Lekarz pogotowia skierował denata do szpitala.

W mieszkaniu własnym przy ul. Konopnickiej Nr. 32 został poparzony 45-letni Teofil Labuza, który podczas lutowania wyłał na siebie kwas solny i uległ poparzeniu twarzy i szyi. Poparzonego opatrzył lekarz pogotowia.

Na ulicy Rzgowskiej w toku bójki został pokłuty nożem 41-letni Ludwik Bochiński, zamieszkały przy ul. Brudzińskiego Nr. 22. Lekarz pogotowia opatrzył poszkodowanego na miejscu i przewiózł do domu.

Do mieszkania Józefa Śniegala przy ul. Hrabowskiej Nr. 20 zakradł się jakiś osobnik i skradł garderobę, wartości 440 zł.

W chwili, gdy złodziej opuszczał mieszkanie, spozbili go sąsiedzi i zatrzymali. Zatrzymanym okazał się Mieczysław Ograbek, zamieszkały przy ulicy Zielnej Nr. 27. Ograbka osadzono w areszcie do dyspozycji władz sądowych.

Na posesji przy ul. Ogrodowej Nr. 5 na szkodę Izraela Cwajghafta, zamieszkałego przy ulicy 11-go Listopada Nr. 38, nieznanymi sprawcami skradli paczkę skarpetek, wartości 150 zł.

Z balkonu domu przy ul. Zeromskiego 54, na szkodę Heleny Złotowskiej skradziono kołdry, wartości 170 zł.

W obu wypadkach zarządzone dochodzenie.

SALA FILHARMONII ŻYDOWSKA SCENA NARODOWA

z inicjatywy Margot Klausner i J. Brandstatter z udziałem Diny Halpern, Klary Segalowicz, A. Samberga, S. Landaua, Ch. Buzgana, Sz. Kutnera, Maksa Bozyka i Róży Librowskiej w komedii p. t. „JAKUBIEŻA”
Szczegóły nastąpią. Bilety do nabycia w kasie Filharmonii.

TEATR POLSKI

(Śródmiejska 15).
Sztuka M. Kennedy „Tessa”, której walory sceniczne podkreśliła cała prasa łódzka w dalszym ciągu święci w Teatrze Polskim olbrzymi sukces.

„Tessa” w reżyserii i z udziałem Al. Węgierki grana będzie dziś, w środę i codziennie o godzinie 8.30 wiecz.

W pełnych próbach wyborna sztuka Zygmunta Nowakowskiego „Gałazka rozmarnu”.
Dziś „passe-partout” nieważne.

TEATR KAMERALNY

(Cegielniana 27).
Komedia muzyczna Benatzky'ego „Rozkosz na dziewczyną” schodzi z afisza Teatru Kameralnego. Widowisko to dane będzie jeszcze tylko dziś, w środę, o godz. 8.30 wiecz.

Wkrótce odbędzie się premiera sztuki Gabrieli Zapolskiej „Kobiety bez skazy”. Sztukę tę reżyseruje Wł. Krasnowiecki — w roli tytułowej wystąpi (po raz pierwszy w tym sezonie) Hilda Skrzydłowska.

TEATRY POPULARNE

Dziś w środę, i w czwartek o godz. 8.15 wieczorem dana będzie w Teatrze Popularnym tragedia Rostworowskiego „Niespodzianka”.
Jutro o godz. 7-ej wiecz. w Teatrze w sali K. Scheiblera i L. Grohmana (Przędzalnia 68) wystawiona zostanie arcywesoła komedia Fredry „Wielki człowiek do małych interesów”.

ŚRODA, dnia 15 grudnia 1937 r.

- 6.15—6.20 Pieśń „Kiedy ranne wstala zorze”.
- 6.20—6.40 Gimnastyka. 6.40—7.00 Muzyka (płyty).
- 7.00—7.15 Dziennik poranny. 7.15 — 8.00 Muzyka (płyty).
- 8.00—8.10 Audycja dla szkół.
- 8.10—11.15 Przerwa. 11.15—11.40 Audycja dla szkół: (z Poznania) a) „Dlaczego Józio nazywa się w szkole „Sokole Oko”, pogadanka dla dzieci młodszych — wygl. dr. Zofia Kozłowska-Wojciechowska, b) Muzyka (płyty). 11.40 — 11.57 Kaprysy Paganini'ego (płyty). 11.57 — 12.03 Sygnal czasu z Warszawy Hejnał z Krakowa. 12.03—13.00 Audycja południowa. W przerwie o 12.20 Dziennik południowy. 13.00—14.00 Przerwa.
- 14.00—15.00 Melodie z filmów dźwiękowych (płyty).
- 15.10—15.10 Literatura przez mikrofon dla wszystkich Bolesław Prus „Lalka”.
- 15.10—15.27 Utwory skrzypcowe (płyty).
- 15.27—15.30 Łódzkie wiadomości giełdowe.
- 15.30—15.45 Wiadomości gospodarcze.
- 15.45—16.00 „Grudzień” pogadanka Stanisława Sumińskiego dla dzieci starszych.
- 16.00—16.15 Skrzynka językowa — w opracowaniu prof. Witolda Doroszewskiego.
- 16.15—17.00 W panteonie muzyki — wizyta w Lipskim Muzeum Instrumentów — reportaż Witolda Hulewicza
- 17.00—17.15 „Radio a obrona państwa” odczyt wygłosił kpt. Mieczysław Wargalla.
- 17.15—17.50 Mniej znane balety w wykonaniu Orkiestry pod dyr. Adama Hermana (z Krakowa)
- 17.50—18.00 „Zniesławienie i obraza” — pogadanka — wygłosi Marian Elle.
- 18.00—18.10 Wiadomości sportowe.
- 18.10—18.15 Wiadomości sportowe lokalne.
- 18.15—18.40 Lekkie utwory fortepianowe (pl).
- 18.40—18.55 „Opieka nad matką i dzieckiem” — dialog w oprac. Romana Bliźniewskiego i Zygmunta Wawrzonowskiego.
- 18.55—19.00 Odczytanie programu.
- 19.00—19.20 „Jak Stefan Okoła poszedł do gimnazjum” obrazek z powieści Józefa Mortona „Spowiedź”.
- 19.20—19.35 Pieśni dziecięce Tadeusza Mayznera w wykonaniu Anieli Szlemińskiej.
- 19.35—19.50 „O determinizm” (odczyt II-gi) wygłosi prof. Jan Łukasiewicz.
- 19.50—20.00 Pogadanka aktualna.
- 20.00—20.30 Recital skrzypcowy Ksawerego Stanickiego. Akomp. Stanisława Pawlikowskiego.
- 20.30—20.45 „Życie m. Łodzi” — felieton p. t. „W podziemiach łódzkiego ratusza” — wygłosi red. Benedykt Stefański.
- 20.45—20.55 Dziennik wieczorny.
- 20.55—21.00 Pogadanka aktualna.
- 21.00—21.40 Koncert Chopinowski w wykonaniu Stefana Askenazego.
- 21.40—22.00 Wieczór literacki poświęcony pamięci Bolesława Leśmiana w oprac. Julliana Tuwima.
- 22.00—22.50 „Kalejdoskop” — audycja z Poznania.
- 22.50—23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.
- 23.00—23.30 Muzyka taneczna (płyty).

AUDYCJE ZAGRANICZNE

- 20.10 BUDAPEST. Koncert ork. Filharm. Dyr. W. Furtwängler.
- 21.00 RZYM. Koncert symfoniczny.
- 21.00 BURKSELA FRANC. „Wielka księżna Gerolstein” — operetka Offenbacha.
- 22.00 RADIO PARIS. „Na paryskiej fall” — program rozrywkowy z udziałem Lucienne Boyer.

Katastrofa pod Słotwinami

Ofiar w ludziach nie było. — Kilka wagonów zostało uszkodzonych

Przed stacją kolejową Słotwiny wydarzyła się katastrofa kolejowa, która nie pociągnęła wprawdzie ofiar w ludziach, spowodowała jednak znaczne szkody materialne.

Pociąg towarowy, zdrażający w kierunku Tomaszowa został w godzinach wieczornych zatrzymany przed dworcem światłem semafora. Mimo, iż maszynista zahamował — wagony na oślizgłych szynach parły na parowóz i gdy maszynista dał kontr-parę, wagon służbowy wykoleił się, zatarasował tor i został przez dalsze wagony zgruchotany, również kilka wagonów zostało uszkodzonych. Obsługa pociągu wyskoczyła z awaryjnymi i nikt nie poniósł szwanku.

Pogotowie kolejowe po czterech godzinach pracy, w ciągu których ruch na linii był — nieregularny — usunęło rozbite wagony.

Władze kolejowe prowadzą dochodzenie. (1)

Zmuszał żonę do nierządu

Sąd skazał Jędrzejczaka na 3 lata więzienia

Przed sądem okręgowym odpowiadał 21-letni Jan Jędrzejczak, oskarżony o zmuszanie swej żony Heleny do uprawiania nierządu.

Oskarżony poślubił się z byłą kontrolną. Oboje złożyli skład węgla, który nieźle prosperował. Jednak po pewnym czasie zaczął oskarżony zaniedbywać interesy, nie pracował w składzie, pił i wreszcie zaczął domagać się od żony, by powróciła do swego dawnego procederu i by mu oddawała zarobki. Kobieta, która weszła już na uczciwą drogę — zejść z niej nie chciała. Mąż bił ją i katował.

Rozprawa przeciwko Jędrzejczakowi odbyła się przy drzwiach zamkniętych.

Jędrzejczak został skazany na 3 lata więzienia, 100 złotych grzywny i utratę praw na lat 6. (1)

Skutki niedozwolonej operacji

Akuszerka i jej pacjentka skazane na karę więzienia

W dniu 20 czerwca do służącej Malgorzaty K. wezwane zostało w nocy pogotowie. Przewieziona do szpitala — K. zapadła ciężko na zdrowiu. Lekarze stwierdzili zakażenie krwi po niedbale wykonanym zabiegu ginekologicznym.

Dochodzenie doprowadziło do ustalenia, że zabiegu dokonała akuszerka Zofia Krawczyńska, zamieszkała przy ul. Kątnej 56.

Wczoraj akuszerka i jej pacjentka odpowiadały przed sądem okręgowym. Krawczyńska została skazana na rok więzienia i 300 złotych grzywny, a młoda jej pacjentka na 3 miesiące aresztu. Wykonanie kary sąd obu skazanym zawiesił. (1)

Dwa nowe procesy o zaścicia w Białej

Bielsko, 14 grudnia.

W dniu 20 bm. odbędą się nowe dwa procesy, będące epilogiem pamiętnych zajęć wrześnieowych.

W Cieszynie przed sądem okręgowym stanie 9 osób, oskarżonych o udział w ulicznych zaściciach w dniu 23 września. Są to: Józef Rudzki, Rudolf Klusak, Rudolf Rączka, Robert Schwartzel, Rudolf Rachwał, Ernest Wojnar, Wincenty Lencki, Mieczysław Żak i Ignacy Zieliński.

Pod zarzutem uszkodzenia cudzej własności zasiadają na ławie oskarżonych: Stanisław Martyniak, Franciszek Ziół i Karol Cieszyński.

Tegoż dnia przed sądem grodzkim w Białej, toczyć się będzie rozprawa przeciwko 22 oskarżonym o udział w zaściciach wrześnieowych na terenie Białej.

Można z ołowiu robić złoto

Dowiedł tego lord Rutherford, współczesny alchemik, który rozbił atom na części. — Wielka zdobycz fizyki

Zaledwie cztery tygodnie upłynęły od zgonu jednego z najwybitniejszych fizyków Ernesta Rutherforda, a już na półkach księgarskich Londynu ukazała się interesująca książka profesora uniwersytetu oxfordzkiego dr. Artura Gray'a p. t. „Lord Rutherford — współczesny alchemik”. Tempo istotnie rekordowe. W przedmowie do swej książki autor podaje, że rozpoczął pracę nad nią w dniu pogrzebu wielkiego uczonego, zwołał się na dwa tygodnie z wykładów uniwersyteckich, by móc całkowicie poświęcić czas pisaniu, pokłócił się z największą firmą wydawniczą, ale chciał, by świat w najkrótszym czasie dowiedział się, czego stracił.

— Życiorys współczesnych wybitnych działaczy naukowych w małym stopniu interesują szerokie rzesze publiczności — pisał prof. dr. Gray. — W każdym razie interesują w daleko mniejszym stopniu niż życie filmowych milionerów, bokserów, gwiazd filmowych, ewentualnie polityków. Ludzie nauki nie występują bowiem na zebraniach publicznych, nie udzielają autografów, nie umiemy oślnić mas ludowych. Ich życiorysy sprowadzają się do trzech prostych elementów: „uczył się, badał, uczył innych”.

Przestępując do pisania o lordzie Rutherfordie zdawałem sobie sprawę, że jest to rzecz trudna i skomplikowana. Aby scharakteryzować bowiem działalność naukową tego alchemika współczesnego, musiałbym wyłożyć całą historię fizyki za okres ostatnich 30 lat. A to nie jest proste. Fizyka bowiem przeżywa obecnie swą największą rewolucję i na wrotach jej widnieje napis „Zamknięte z powodu przebudowy”. Ale zapomniałem na chwilę, że sam jestem człowiekiem nauki. I napiszę szkic o lordzie Rutherfordie dla najszerzszych rzesz ludowych. Aby nie przeczudziły obok rzeczy wielkich, nie rozumując, co te rzeczy oznaczają.

Przed czterdziestu laty budowa materii wydawała się bardzo prosta. Składała się ona, według ówczesnych pojęć, z 80 chemicznych elementów, jaskrawo różniących się wzajemnie od siebie. Każdy element składał się z jednego lub kilku atomów, nie podlegających zmianie lub rozkładowi. Atomy tego samego elementu były zupełnie jednakowe, ale nie miały nic zgoła wspólnego z atomami elementu sąsiedniego.

Tak mówiła nauka 19. stulecia. Ten pogląd różnił się od poglądów szeregu

uczonych świata antycznego, jak również alchemików 18 stulecia, którzy twierdzili, że źródłem wszelkiego istnienia na świecie jest pra-materia i że wszystkie części tej materii można dowolnie zmieniać i zamieniać. W początkach 19. stulecia ten sam pogląd wypowiedział głośny uczonej angielski. Prawie, ale chemia 19 wieku orzekła bezapelacyjnie, że zarówno teorie alchemików jak i poglądy Prowta są błędne.

Ale w końcu 19. stulecia na widowni naukowej zjawili się genialni małżonkowie Piotr Curie i Maria Curie-Skłodowska. Zbadali oni zjawisko radioaktywności, pokazali, że można z materii wydzielić rad i zadali potężny cios całej nauce 19 wieku. Na czym polegało ich odkrycie? Otóż radioaktywność sprawowała się od tego, że niektóre elementy wydzielają specjalne promienie, a równocześnie mają zdolność rozkładową. W ten sposób dowiedziono, że nie ma w przyrodzie rzeczy stałych, które nie ulegałyby zmianie i rozkładowi.

Początkowo jednak uczeni, zarówno jak sami odkrywcy, sądzili, że zdolność tę posiadają tylko niektóre, ściśle określone elementy, i stanowią jakdyby wyjątek na tle ogólnej reguły. I oto zjawili się Rutherford. W roku 1902 ogłosił on rewolucyjną teorię, że wszystkie bez wyjątku elementy materii mogą być zmienione i rozłożone, właśnie drogą radioaktywną. W trzy lata później ukazała się jego teoria rozkładu atomów, która wywołała w świecie naukowym wielkie poruszenie. Rozłożyć atom? Rozbić go na części? To rzecz zupełnie niemożliwa.

Niemożliwa? — zapytał Rutherford. — A ja przekonam wszystkich, że możliwa.

Jeśli uprzytomnimy sobie, co to jest atom, zrozumimy, dlaczego nikt nie chciał wierzyć Rutherfordowi i jaką odważną próbę wszczął ten alchemik współczesny. Atom jest najmniejszą cząstką materii na świecie. Jego wielkość mierzy się jedną stumilionową częścią centymetra. Atom z kolei składa się z elektronów i protonów. Gdybyśmy chcieli umyślić sobie wielkość tych cząstek, to wyobraźmy sobie, że wielkość elektronu ustalono na 0,000,000,000,019. Jeśli ta cyfra przemówi komuś do rozumu, będą miał pewność, że zdał sobie sprawę z tego, co to jest elektron. Protony zaś są jeszcze mniejsze, niż elektrony. Gdybyśmy wyobraźni sobie, że atom można powiększyć do rozmiarów wielkiego, półmilionowego miasta, to proton w tym atomie miałby wielkość pestki z pomarańczy.

Jakżeż to rozbić? Jak rozłożyć na części? Przedsięwzięcie zaiste szalone. A jednak Rutherford z uporem Anglosasa postanowił dowieść, że się nie myli. I rozpoczęło się bombardowanie atomu. Sukces był pełny. Atom został rozbit na części.

Jeśli ten wielki wyczyn naukowy dotychczas nie jest popularny, tłumaczy się to tym, że nie znalazł on jeszcze praktycznego zastosowania. A to z kolei tłumaczy się tym, że rozbitcie atomu pochłania narazie jeszcze tyle energii elektrycznej, iż eksperyment się nie opłaca. I obecnie właśnie uczeni podjęli kontynuację prac lorda Rutherforda w tym kierunku, by uczynić proces rozbitcia atomu, a co za tym idzie, zamiany jednego elementu materii na drugi, bardziej tanim, a tym samym opłacalnym.

Jaki więc będzie ostateczny praktyczny rezultat wielkiego odkrycia Rutherforda?

Nie daremnie nazwano go alchemikiem naszych czasów. Albowiem rozbitcie atomu, zamiana jednego elementu materii na drugi, umożliwiła w sposób bardzo prosty fabrykację złota z ołowiu. Jak już wspomnieliśmy proces ten jest jeszcze bardzo kosztowny. Otrzymane w ten sposób złoto jest jeszcze droższe, aniżeli złoto naturalne. Ale pierwszy krok został uczyniony. Jesteśmy w przededniu rewolucji pojęć i stosunków. A zawdzięczamy to pionierowi nowej fizyki — lordowi Rutherfordowi.

Konrad St.

NIEBEZPIECZNA PORA ROKU

Deszcz, śnieg, wiatr, niszczy skórę rąk. Zapobiega czerwienieniu i pierzchnięciu, utrzymuje stale gładkie białe ręce

KREM PRAŁATÓW

Sztuczni bracia sjamscy

Niezwykła operacja dokonana w jednej z lecznic waszyngtońskich

W jednej z lecznic waszyngtońskich (U.S.A.) dokonano niezwykle śmiałej i ryzykownej operacji. 13-letnia murzynka, Klara Howard, uległa oparzeniom tak ciężkim, iż powstałe stąd rany nie dały się zagoić. Lekarze skłonili zatem kuzyna Klary, młodego 16-letniego murzyna, Johna Booner'a, do poddania się zabiegowi chirurgicznemu, który jest zupełnie nowym w dziedzinie medycyny. Wykonano głębokie cięcie w okolicy biodra chłopca i przyszyto miejsce operowane do biodra dziewczynki, tak, iż skóra i ciało przylegały ściśle do siebie, co zezwoliło na powstanie wspólnej cyrkulacji krwi.

Powstała w ten sposób sztuczna „sjamska para” będzie przez 6 miesięcy musiała wytrwać w tym stanie.

Lekarze liczą się z tym, że dopływ i obieg świeżej krwi, który będzie następstwem sztucznego złączenia obu organizmów, przyczyni się do uzdrowienia schorzałych i zniszczonych przez oparzenie tkanek dziewczyny i sprowadzi zagojenie otwartych ran. — Jeśli wynik tej oryginalnej operacji będzie pomyślny, po uływie 6 miesięcy sztuczni sjamscy zostaną poddani ponownej operacji, która przywróci stan normalny.

Kronika szachowa

TURNIEJ DRUŻYNOWY O MISTRZOSTWO ŁODZI.

K. S. M. NA CZELE TURNIEJU.

W 5 rundzie turnieju drużynowego o mistrzostwo Łodzi, odbywającego się w lokalu Związku Pracowników Skarbowych, rozegrano z 4 spotkań przewidzianych programem tylko 3. Czwarte spotkanie ARCO — Ognisko Podoficerskie zostało przelożone na późniejszy termin ze względu na udział wojskowej drużyny w mistrzostwach armii w Poznaniu. W wyniku wczorajszych rozgrywek nastąpiły w tabeli znaczne przesunięcia. Prowadzący od początku w turnieju Łódzki Klub Szachowy został zepchnięty na 2-gie miejsce, a na czoło tabeli wysunęło się Koło Mł. Spółdz., które odniosło 100 procentowe zwycięstwo nad surową leśniczą szóstką Tramwajarzy. Zmały również szanse YMCA na 1. miejsce. Czekają ją jeszcze 3 ciężkie spotkania — z Podoficerami, Jutrznia i L. K. Sz. Przebieg i wyniki poszczególnych meczów były następujące:

YMCA — ZJEDNOCZONE 3 i pół : 2 i pół.

YMCA, która dotąd gromiła w wysokim stopniu słabsze drużyny, załamała się nagle z Zjednoczonymi i kilkakrotnie znajdowała się o krok od porażki. Punkty dla YMCA zdobyli — Beilstein z Hellmanem, Franc po zmiennej grze z Cendrowskim i Radwańskim z Gruszczyńskim, dla Zjednoczonych — A. Mund (czarnymi) z

Wróblewskim, Dryzer z Wentlem i pół pkt Oelke z Gosławskim.

JUTRZNIĄ — ŁÓDZKI KLUB SZACHOWY 1 i pół : pół.

Najważniejsze to spotkanie 5. rundy nie zostało zakończone. Na 1. desce Majzner po ciekawej grze pokonał Nożyca, a na 3. Kryger zremisował z Kościelakiem. W przerwach partii przewaga jest po stronie zawodników Łódzkiego Kl. Szach. Mecz powinien zakończyć się nieznacznym zwycięstwem Łódzkiego Klubu Szachowego.

KOŁO MŁ. SPÓLDZ. — TRAMWAJARZE 6:0.

Lekkie i zastępczo zwycięstwo spółdzielców. Na 2. szachownicy Kwiatkowski zaprzepaścił możliwość wygranej z Garusem. Punkty dla spółdzielców uzyskali Mielicki z Maasem, Garus I. z Kwiatkowskim, Miłucha I z Kęską, Gawryszczak z B. Miłuchą, Graczyk z Szymerem i Olszewski z Blakiem.

Punktacja turnieju po 5 rundach przedstawia się następująco: Koło Młodzieży Spółdzielczej — 21 i pół (3) p., Łódzki Klub Szachowy — 18 i pół (4) p., Jutrznia — 16 (4) p., YMCA — 16 (3) p., Zjednoczone — 11 p., Podoficerowie — 9 (7) p., ARCO — 8 i pół p., Tramwajarze — 3 p. I Skarbowcy — 2 i pół p. 6-ta runda turnieju zostanie rozegrana w niedzielę, 19 bm. o godzinie 11 w lokalu Zw. Prac Skarbowych (Pierackiego 17).

Ratujmy dzieci bezrobotnych od głodu i zimna
Złóż ofiarę na konto P. K. O. 70.200
Pomoc Zimowa

Jaki będzie kryzys?

Czytelnicy nasi, których mniej więcej stale na tym miejscu informujemy o zaopatrywaniach miarodajnych obserwatorów w świecie na bieg krzywej koniunktury — zauważyli z pewnością, że sytuacja poczyna być oceniana o wiele poważniej, aniżeli jeszcze przed całkiem niedawnym czasem.

Przypominamy, że punktem zwrotnym sytuacji okazał się spadek cen surowców. Spadek ten pierwotnie oceniany był raczej jako zjawisko pozytywne. Rozumowano bowiem tak: surowce zwiększały bardzo silnie, silniej aniżeli wskaźnik aktywności gospodarczej (produkcji etc.); wyprzedzanie rozwoju produkcji przemysłowej przez skoki cen surowcowych jest niepożądane, ponieważ zmniejsza rentowność produkcji i podcina dalsze postępy produkcji, oceniano przeto niższe, jako raczej pomyślnie dla dalszego biegu koniunktury dopasowywanie się wskaźników surowca i produkcji.

Tymczasem niżka zaczęła się zastrzącać i przeciągać o wiele ponad przewidywania ekonomistów. Młyny zrzedły — poczęto domyslać się bliskości depresji. Położenie szeregu krajów daje już po temu asumpt. Najwięcej wagi — przy ocenie sytuacji światowej — przywiązuje się w tej chwili do położenia w Stanach: depresja surowców jest dla nich dotkliwa, a naodwrot wedle głosów, które już tu przytaczano, spadek produkcji przemysłowej w Stanach zmniejsza na tyle spożycie surowców w świecie, iż nie nadają za nim „kontrolę“ ich wytwarzania i zbytu. Jak zwykle poprawa i pogorszenia mają swe samoczynne źródła popędu: spadek rozmiarów produkcji przy większych jej ciężarach podatkowych i społecznych związanych w Stanach z ustawodawstwem rooseveltińskim — wywołuje nieproporcjonalną obniżkę rentowności, a więc dalej pogorszenie.

Wedle odgłosów ze Stanów — depresji już nie przewiduje się. Uważa się ją bowiem za fakt realny. Rozważa się tylko czy depresja będzie miała znak „V“, czy też „U“. Przez depresję „V“ rozumie się mianowicie — zgodnie z kształtem tej litery — depresję o stromym skoku w dół i natychmiastowym, mniej więcej równoważnym, skoku w górę — tak jak to było za pamięci obecnego pokolenia w roku 1921. Przez depresję zaś „U“ rozumie się — znów zgodnie z kształtem litery — depresję o może nieco łagodniejszym spadku, ale za to dłuższej kulminacji dolnej i powolniejszym powrocie późniejszym — jak to było anno 1924.

Choć ocena położenia jest dużo bardziej pesymistyczna niż przed paru miesiącami, nie bierze się pod uwagę — jak widzimy — możliwości kryzysu przewlekłego, scharakteryzowanego wydłużonym pofałdowanym dnem, jak ostatni, zapoczątkowany w r. 1930. Czy jednak słusznie odpędza się, kosztarną niewątpliwie, myśl o takim przebiegu zdarzeń, nacechowanym powiedzmy obrazem literowym jakiegoś „W“ — na to da chyba odpowiedź już tylko sam ich przebieg. Dr. A. Z.

Towary japońskie wypierane z rynku afrykańskiego

Południowo-afrykańskie związki zawodowe podjęły akcję, zmierzającą do wprowadzenia bojkotu towarów japońskich. Czy akcja bojkotowa osiągnie powodzenie, trudno jest narazie ustalić, zwłaszcza, że stanowisko rządu południowo-afrykańskiego będzie prawdopodobnie negatywne. Nie mniej jednak akcja podjęta przez Trade-Unions przyniosła już konkretny rezultat w postaci wzbudzenia poważnego zaniepokojenia południowo-afrykańskich importerów co do przyszłości przywozów towarów japońskich i handlu nimi. Obawy kupiectwa są już dostatecznie poważne, by umożliwić agentom innych krajów pozyskiwanie zamówień w tych branżach, które nie wykazują zbyt wielkiej rozpiętości cen w porównaniu z ofertami japońskimi.

Pięć projektów ustaw podatkowych

Prace nad realizacją „małej reformy“

W dniu wczorajszym Izba Przemysłowo-Handlowa otrzymała do zaopiniowania wszystkie projekty ustaw, wchodzące w skład t. zw. małej reformy podatkowej, która — zgodnie z zapowiedzią p. wicepremiera Kwiatkowskiego — przeprowadzona ma być na bieżącej sesji sejmowej.

Projekty powyższe są następujące:

1) Dwie ustawy o podatku obrotowym, jedna wprowadzająca nowe normy tego podatku i nowy ich podział w związku ze zniesieniem świadectw przemysłowych, druga — wprowadzająca kary rejestracyjne na pokrycie wpływów z dodatków do dotychczasowych świadectw z przeznaczeniem ich na potrzeby samorządu terytorialnego i gospodarczego, szkolnictwa zawodowego etc.

Tendencją obu projektów jest raczej odciążenie mniejszych płatników, co uźwężniejsza się zarówno w podziale podwyższonej stawki podatku obrotowego, jak i w podziale opłat za karty rejestracyjne, w większym stosunkowo stopniu obciążających firmy rejestrowe

niż przedsiębiorstwa drobne.

2) Ustawa o opłatach stemplowych, której podstawowym założeniem jest z jednej strony obniżka stawek, z drugiej możliwość oszacowania nieruchomości przez biegłych celem ustalenia opłaty stemplowej, należnej przy zmianie własności.

3) Ustawa o podatku dochodowym, przewidująca zniesienie podwójnego opodatkowania spółek oraz wprowadzająca ryczałtowy wymiar tego podatku u drobnych płatników.

4) Ustawa o ulgach podatkowych dla inwestycji, komulująca postanowienia o ulgach dla budownictwa mieszkaniowego, inwestycji przemysłowych i o ulgach, mających na celu pobudzenie ruchu motoryzacyjnego.

Wszystkie powyższe ustawy rozpatrzone być mają w przyspieszonym tempie przez poszczególne Izby Przemysłowo-Handlowe, a następnie przez Komitet Podatkowy, jak o tym piszemy poniżej i wreszcie przez Zw. Izb, który rozpocznie nad nimi obrady w przyszłym tygodniu. (—)

Pierwsze posiedzenie Komitetu Podatkowego

Dwa projekty ustaw podatkowych tematem obrad

„Republika“ pierwsza przyniosła przed kilku dniami wiadomość o bliskim wznowieniu działalności opiniotwórczego Komitetu Podatkowego przy Min. Skarbu, podkreślając znaczenie tego faktu jako wyrazu zbliżenia poglądów p. ministra skarbu i sfer gospodarczych, których emanacją jest Komitet, na sprawę obciążeń publicznych. Jak wiadomo, jeszcze przed rokiem Komitet w sposób jak najbardziej kategoryczny wypowiedział się przeciwko wprowadzaniu jakichkolwiek nowych obciążeń. Zdecydowane stanowisko komitetu w tej mierze było w ówczesnych warunkach przyczyną przerwy w jego działalności, z tego więc względu wznowienie prac Komitetu przyjęte zostało jako symptomatyczny wyraz zmiany nastawienia Min. Skarbu.

Ogólna początkowo zapowiedź podjęcia działalności Komitetu, skonkrety-

zowała się obecnie przez wyznaczenie pierwszego posiedzenia. Odbędzie się ono 20 i 21 b. m. w Warszawie pod przewodnictwem prof. A. Krzyżanowskiego i przy udziale wszystkich członków; dwudniowe obrady Komitetu poświęcone będą ustaleniu opinii w sprawie projektu reformy ustawy o podatku dochodowym (zniesienie podwójnego opodatkowania) oraz reformy ustawy o podatku obrotowym (zniesienie świadectw przemysłowych).

Przypomnieć należy, iż w skład komitetu oprócz prof. A. Krzyżanowskiego wchodzi pp.: sen. H. Brun, wicem. prof. Chelmoński, dyr. Englick, prof. Wl. Grabski, pos. Holyński, dyr. W. Kozłowski, dyr. T. J. Pawlikowski, sen. Micha Róg, dyr. H. Sand, prof. E. Siekański, pos. Świątopelk - Mirski, prof. F. Taylor, pos. Cz. Wróblewski. (—)

„Jäger“ przeciwko przemysłowcom łódzkim

Oddalone pretensje fabryki niemieckiej

Niemiecka fabryka „Jäger“, która produkuje zimową bieliznę, wystąpiła ze skargą przeciwko kilku łódzkim fabrykom o naruszenie prawa do oznaczania towarów.

Spór ten wynikał z faktu umieszczenia przez łódzkie fabryki na etykietach fa-

brycznych dodatku „według systemu Jägera“.

Zatarg ten oparł się o wydział odwoławczy Urzędu Patentowego, który pretensje niemieckiej fabryki oddalił, uznając, że łódzkie fabryki nie naruszyły przepisów o znakach towarowych.

Ceny wełny nieco mocniejsze

Poprawa sytuacji na rynku australijskim

Według wiadomości, jakie nadchodzi z Australii na temat przebiegu odbywających się w różnych centrach handlu wełną aukcyj wełnianych, sytuacja na rynku wełny surowej uległa pewnemu odprężeniu. Po raz pierwszy na przestrzeni ostatnich trzech miesięcy zaobserwować się dała pewna poprawa i to zarówno w dziedzinie obrotów, jak i w dziedzinie cen wełny.

W czasie odbywającej się w Sydney czwartej serii tegorocznych aukcyj wełnianych zaznaczyła się dość wyraźna poprawa przede wszystkim w dziedzinie obrotów. Zakupy surowca już w pierwszym dniu wyniosły 84½% zaplanowanej wełny. Drugi i trzeci dzień przyniósł dalszy wzrost obrotów, a mianowicie w drugim dniu sprzedano 95% zaplanowanej, w trzecim zaś około 94%.

Poprawa sytuacji nastąpiła również

Egzekucje podatkowe w okresie świątecznym

Władze skarbowe wydały okólnik, dotyczący ograniczenia egzekucji w okresie świąt Bożego Narodzenia. Poczawszy od czwartku (23 bm.) licytacje skarbowe będą wstrzymane.

Żniża cen surowców

Niemiecki Instytut Badania Koniunktur w ostatnim sprawozdaniu tygodniowym omawia sytuację na światowym rynku surowcowym. Od wiosny r. b. ceny surowców spadły, kładąc kres ciągłej wyżycie, trwającej od 1933 roku. Obliczony przez Instytut wskaźnik tygodniowy dla 20-tu głównych surowców na rynku światowym obniżył się od końca marca do początku grudnia r. b. o 16,7 proc. Obniżka była szczególnie gwałtowna w pierwszej połowie listopada. Ostatnio ruch zniżkowy uległ pewnemu zahamowaniu. Przeciwny stan cen surowców wyniósł w początku grudnia r. b. mniej więcej tyle, co w początku listopada roku ub., t. j. przed ostatnią silną wyżycą.

W poszczególnych kategoriach surowców ruch ten nie jest zresztą jednolity. Np. surowce przemysłowe, wytwarzane przez gospodarkę rolną obniżyły się w stosunku do stycznia przeciętnie o 30 proc., osiągając mniej więcej poziom z października 1935 roku.

Papiery wartościowe przyjmowane przez ubezpieczalnie

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił kursy, według których instytucje ubezpieczeniowe obowiązane są przyjmować w okresie od 1-go do 31-go grudnia r. b. niższe wyszczególnione papiery procentowe na spłatę zaległych należności z tytułu składek ubezpieczeniowych.

4 i pół proc. Wewnętrzna Pożyczka Państwa — 66 zł, 5 proc. Pożyczka Konwersyjna z 1924 roku — 71 zł, 4 proc. Poż. Konsolidacyjna — 65 zł, 7 proc. L. Z. Banku Gosp. Kraj. II—III em. 93 zł, 8 proc. L. Z. Banku Gosp. Kraj. I em. zł./zł. z 1924 roku — 100 zł, 7 proc. Obl. Kom. Banku Gosp. Kraj. II—III em. — 93 zł, 8 proc. Obl. Kom. Banku Gosp. Kraj. I em. zł./zł. 1924 r. 100 zł, 7 proc. L. Z. Państw. Banku Rolnego 93 zł, 8 proc. L. Z. Państw. Banku Rolnego 100 zł, 4 i pół proc. L. Z. oTw. Kred. Ziem. w Warszawie V em. — 64 zł, 4 proc. L. Z. Konw. Pozn. Ziem. Kredyt. — 55 zł, 4 i pół proc. L. Z. Konw. Pozn. Ziem. Kredyt. seria „K“ — 63 zł, 4 i pół proc. L. Z. Konw. Pozn. Ziem. Kredyt. seria „L“ — 63 zł, 5 proc. L. Z. Tow. Kredyt. m. Warszawy stare 70 zł. oraz 5 proc. (dawn. 8 proc.) L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r. — 70 zł.

Len polski we Francji

Wobec ograniczenia podaży lnu rosyjskiego w r. b. do 20 tys. t. oraz spadku wysokiej stosunkowo jego ceny, mimo spadku cen bawełny, przedsiębiorcy francuscy zdradzają duże zainteresowanie lmem polskim. Według miarodajnego organu tutejszego przemysłu „Nord-Industriel“ len polski ma obecnie we Francji nieograniczone możliwości zbytu.

Uruchomienie kredytów w szwajcarskich (?)

W Bernie odbyła się konferencja w sprawie eksportu kapitału pod przewodnictwem szefa departamentu Finansów i przy udziale przedstawicieli najważniejszych szwajcarskich instytucji bankowych i przemysłowych. Konferencja jednogłośnie oświadczyła się za eksportem kapitałów bez narażenia na straty wewnętrznego rynku szwajcarskiego.

Upadłości i układy

W sprawie upadłości firmy „Przemysł Włókienniczy Leon Mordyaner“ i jej właściciela Leona Mordyanera, rozpoznawany był na ostatniej sesji sądowej wniosek sędziego komisarza o przedłużeniu terminu zgłaszania wierzytelności o dodatkowy miesiąc, to jest do dnia 31 grudnia 1937 roku.

Wniosek swój sędzia komisarz motywuje tym, iż jak wynika ze spisu wierzytelności, wierzytelności swych do upadłości nie zgłosili jeszcze zarówno wierzyciele zagraniczni, jak i większa ilość wierzycieli krajowych.

Sąd przychylił się do wniosku sędziego komisarza i przedłużył termin zgłaszania wierzytelności do dnia 31-go grudnia 1937 r. oraz zobowiązał syndyka do złożenia bilansu przedsiębiorstwa na dzień ogłoszenia upadłości, to jest na dzień 12 października 1937 r.

Giełda pieniężna

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była utrzymana, przy obrótach zwiększonych. Notowano: Amsterdam 293.55, Bruksela 89.70, Gdańsk 100, Helsingfors 11.67, Kopenhaga — 117.75, Londyn 26.37, Nowy Jork 527.38, Nowy Jork - kabel 5.27.63, Oslo 132.40, Paryż 17.92, Praga 18.51, Sztokholm 136.05, Zurych 132 — Bank Polski płać za dolary amerykańskie i kanadyjskie 5.24.50, floreny holenderskie — 292.55, franki francuskie 17.67 szwajcarskie — 121.50, belgi belgijskie 89.45, funty angielskie 26.28, palestyńskie 25.95, guldeny gdańskie — 99.80, korony czeskie 17, duńskie 117.20, norweskie 131.75, szwedzkie 135.40, liry włoskie 20.80, szylingi austriackie 98.20, marki fińskie 112.5, marki niemieckie 115, niemieckie srebrne — 126.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była bardzo mocna, przy zwiększonych obrotach akcjami metalurgicznymi. Notowano: Bank Polski 108, Węgiel 26.25—26—26.25, Lilpopy 59—59.25, Norblin 64.50, Ostrowieckie 48.50, Starachowice 30.75—31.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była niejednolita, przy większych obrotach 4 i pół proc. wewnętrzna i 4 i pół proc. ziemskimi. Notowano: 3 proc. inwestycyjna I em. 75.75, seria I em 86 II em 74.25, seria 85, 4 proc. dolarowa 40.38—40.50, 4 proc. konsolidacyjna 62.25—62, drobne odcinki 61.13, 5 proc. konwersyjna 64, 5 proc. kolejowa 62.25, 4 i pół proc. wewnętrzna 59.75, 8 proc. obligacje budowlane B. G. K. I em. 93, 4 i pół proc. ziemskie 57.75—58, 4 i pół proc. ziemskie poznańskie seria „L” — 58.50, 5 proc. Warszawy z r. 1933 — 66—66.25—66, 5 proc. Warszawy z r. 1936 — 66.25, 5 i pół proc. obligacje m. Warszawy VII em. 60.38, 4 i pół proc. obligacje miasta Warszawy V em. 55.

W obrotach pozagiełdowych notowano: — 3 proc. renta ziemiska 54.25, odcinki po 1.000 zł. 54.38, po 500 — 58—57.75, Rudzki 9.40—9.35, Żyrardów 57.50.

GIEŁDA ŁÓDZKA.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 40.75—40.50, poz. inwestycyjna I-sza emisja 76.25—76.00, poz. inwestycyjna II-ga em. 75.25—75.00, poz. konsolidacyjna grube 62.75—62.50, poz. konsolidacyjna drobne 61.75—61.50, poz. wewnętrzna 60.00—59.75, poz. konwersyjna 64.00—63.75, Bank Polski 108.50—108.00. Tendencja utrzymana.

ŁÓDZKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

Na wczorajszym zebraniu łódzkiej giełdy zbożowo-towarowej notowano: pszenica 29.25, owies 23.30, mąka żytnia 65 proc. 32.25, mąka pszena 42.00, mąka żytnia II gat. 21.50—22.50, otręby żytnie 14.75—15.00, otręby pszenne 14.75—15.00, otręby pszenne grube 15.00—15.25, groch victoria 29.00—30.50, makuch Iniany 20.50—21.00, makuch rzepakowy 10.00—21.00, makuch miejscowy 20.50—23.50, siano prasowane 10.00—11.00. Reszta notowań bez zmiany.

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 13-go grudnia 1937 roku.
NEWY JORK: Loco 8.21, grudzień 8.04, styczeń 8.04, luty 8.07, marzec 8.11—12, kwiecień 8.12, maj 8.14—15, czerwiec 8.15, lipiec 8.17—18, sierpień 8.19, wrzesień 8.21, październik 8.24.
NEWY ORLEAN: Loco 8.25, grudzień 8.17—8.20, styczeń 8.18, marzec 8.25, maj 8.25, lipiec 8.27, październik 8.30—31, listopad 8.32—32.
LIVERPOOL: Loco 4.66, grudzień 4.51, styczeń 4.53, luty 4.57, marzec 4.58, kwiecień 4.60, maj 4.63, czerwiec 4.65, lipiec 4.67, sierpień 4.69, wrzesień 4.71, październik 4.73, listopad 4.74, grudzień 4.76.
Giza: Loco 7.02, styczeń 6.41, marzec 6.43, maj 6.47, lipiec 6.52, wrzesień 6.52, październik 6.59, listopad 6.55.
Upper: Loco 5.95, styczeń 5.61, marzec 5.60, maj 5.63, lipiec 5.66, wrzesień 5.66, październik 5.71, listopad 5.71.
BREMA: Loco 9.93, styczeń 8.76, marzec 9.33, maj 9.48, lipiec 9.70, październik 9.85.
ALEKSANDRIA Sakellaridis: Styczeń 14.07, marzec 13.80, maj 13.70.
Giza: Styczeń 11.60, marzec 11.70, maj 11.81, listopad 12.15.
Ashmouni: Grudzień 9.65, luty 9.67, kwiecień 9.71, czerwiec 9.78, październik 10.02.

50-lecie synagogi przy Alei Kościuszki

W roku bieżącym upływa 50 lat istnienia wielkiej synagogi przy Alejach Kościuski. Celem uczczenia doniosłego tego jubileuszu odbył komitet synagogi szereg posiedzeń, na których opracowano ogólny plan uroczystości jubileuszowych oraz uchwalono wyłonić szerszy komitet jubileuszowy.

W tych dniach odbyło się posiedzenie szerszego grona obywateli, modlących się w synagodze, zwołane przez komitet synagogi. Po zakończeniu posiedzenia przez prezesa Ludwika Cukiera referował wyczerpująco o rozbudowie wewnętrznej życia religijno-kulturalnego synagogi kaznodzieja dr. M. Braude, proponując, aby wyłoniony komitet jubileuszowy uczcił jubileusz 50-lecia synagogi przez powołanie do życia trwałej instytucji religijno-kulturalnej przy synagodze.

Po dyskusji, w której wzięli udział p.p.: mec. St. Dobranicki, Jakub Kamiński, St. Amsel, dyr. Izidor Warszawski, Jakub Leszczyński i inni uchwalono jednogłośnie utworzyć komitet jubileuszowy i przystąpić do rozległej akcji celem godnego i trwałego uczczenia 50-lecia synagogi.

PORANEK SYMFONICZNY.

W niedzielę, dnia 19-go b. m. o godz. 12.30 w poł. odbędzie się w sali Filharmonii wielki poranek symfoniczny Łódzkiej Orkiestry Filharmonicznej pod dyr. T. Rydera z udziałem solistki Aliny Derdyk (śpiew). — Bilety sprzedaje Stow. „Kultur-Liga”.

Eksport polskich wyrobów hutniczych w świetle danych statystycznych

Katowice, 14 grudnia. Według danych statystycznych Zw. Eksportowego Polskich Hut Żelaznych, wysyłki eksportowe wyrobów hutniczych wyrosły w mies. listopadzie 1937 roku 21.644 t., a więc o 4.635 t. t. j. 27.25 proc. więcej niż w październiku r. b. — Zwiększył się eksport żelaza sztabowego, formowego, walcówki, zestawów łolowych, szyn akcesoriów kolejowych, innych wyrobów oraz rur. Zmniejszył się natomiast eksport żelaza uniwersalnego, tasmowego, blach czarnych i ocynkowa-

nych, stali szlachetnej i żelazomanganu. W kierunku eksportu wynikiły nast. zmiany: zwiększył się eksport do Afryki Pol., Argentyny, Bułgarii, Holandii, Indii Bryt., Malty, Niemiec, Norwegii, Rumunii, Palestyny i Włoch, zmniejszył się natomiast do Brazylii, Egiptu, Estonii, Finlandii, Grecji, Japonii, Portugalii, Szwecji, Turcji i ZSRR. W okresie od 1.I.—30.XI. 1937 roku wywieziono 239.922 t. t. j. o 29.133 ton więcej, niż w analogicznym okresie 1936 roku.

Bójka członków Str. Narodowego z socjalistami

Burzliwe zaiścia w Sukiennicach i na Plantach

Kraków, 14 grudnia. W poniedziałek wieczorem doszło w Sukiennicach oraz na Plantach u wylotu ul. Sławkowskiej do bójki pomiędzy członkami Stronnictwa Narodowego i członkami P.P.S.

W wyniku bójki pobity został na Rynku kolporter gazet Stronnictwa Na-

rodowego, 18-letni Tadeusz Piątkowski. Tego samego wieczoru przy ul. Legionów wybito szybę w mleczarni Abrahama Klingera. Jak ustalono, sprawcą był 13-letni Józef Laska, uczeń szkoły powszechnej, zam. przy ul. Dąbrowskiej-go 18.

Echa spisku na życie min. Delbosa

Dalsze aresztowania we Francji i na Węgrzech

Paryż, 14 grudnia. (PAT) W sprawie aresztowanego terrorysty węgierskiego Kolomana Budaia, władze śledcze wysłały cały szereg nakazów aresztowania w stosunku do osób podejrzanych o współdziałanie w spisku.

Między innymi, władze francuskie mają się zwrócić do rządu węgierskiego o wydanie matki Kolomana Budaia

„Chalupny”, która miała być nie tylko poinformowana, ale brała czynny udział w spisku.

Aresztowany w Czechosłowacji Karol Havel, który służył przez czas dłuższy we francuskiej Legii Cudzoziemskiej miał nawiązać w owym czasie kontakty ze skrajnymi elementami arabskimi i utrzymywać te kontakty nawet po opuszczeniu Legii Cudzoziemskiej.

Ulgi dla nabywców samochodów

winy być utrzymane i rozszerzone

Komisja skarbową Związku Iz Przemysłowo-Handlowych rozpatrywała ostatnio sprawę przedłużenia wygasających w dniu 1 stycznia 1938 roku ulg dla nabywców pojazdów mechanicznych. Przede wszystkim stwierdzono, iż obecnie obowiązujące ulgi nie ułatwiają kupna samochodu osobom mniej zarabiającym. Tymczasem osoby posiadające większe dochody mogą uzyskać ulgi znacznie wyższe. Z tych względów w celu ułatwienia nabycia samochodu osobom mniej zamożnym, komisja wyraziła opinię, iż należy wprowadzić ulgę stałą wynoszącą 20 procent ceny samochodu dla tych nabywców, którzy przy obliczeniu ulgi proporcjonalnie do dochodu uzyskaliby zwrot podatku niższy niż 20 procent.

Szereg osób, które opłacają mały podatek dochodowy nie mogłyby wykorzystać tej ulgi w ciągu jednego roku, gdyż podatek może być niższy od sumy ulgi. Mając to na względzie komisja wyraziła opinię, iż osoby płacące podatek

niższy, niż wynosi ulga, winny mieć możliwość potrącenia jej w ciągu lat następnych aż do zupełnego wykorzystania ulgi.

Zmiana powyższa miałaby szczególnie duże znaczenie dla nabywców samochodów zarobkowych, którzy uzyskują bardzo małe dochody, co powoduje, że w obecnym systemie uzyskiwali oni ulgę wynoszącą nieraz zaledwie 5 procent ceny nabycia wozu. Niezależnie od tego podkreślano, iż należy przyznać ulgi nabywcom wszelkich pojazdów mechanicznych, jak autobusy, samochody ciężarowe i traktory, nie zaś wyłącznie nabywcom samochodów osobowych. Przy tym dla nabywców autobusów, traktorów i samochodów ciężarowych należy znieść granicę 12.000 zł. ceny nabycia, poza którą nie udziela się obecnie ulg.

Nabywcy samochodów osobowych, których cena przekracza 12 tysięcy złotych, winni mieć również możliwość uzyskania ulg w granicach tej sumy.

Bilans banku zagranicznego

Warszawa, 14 grudnia.

(PAT) Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i w. m. Gdańska przedstawiał się w listopadzie rb. według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego w sposób następujący:

Przywóz 281.327 ton, wartości — 108.044 tys. zł. Wywóz 1.382.801 ton, wartości 111.061 tys. zł. Dodatkowo w listopadzie rb. wyniosło więc — 3.017 tys. zł.

W podanych wyżej cyfrach przywozu za listopad, zawarty jest przywóz

towarów z Niemiec (w sumie ok. 7.70 tys. zł.) z tytułu likwidacji zamrożonych należności za tranzyt kolejowy przez Polskę. Przywóz tych towarów nie powoduje odpływu walut z Polski.

W porównaniu do października rb. zwiększył się w listopadzie rb. wywóz o 2.735 tys. zł. i przywóz o 1.922 tys. złotych.

W listopadzie r. ub. obroty handlu zagranicznego Polski wynosiły po stronie importu 92.5 miln. zł., po stronie eksportu zaś 95.3 miln. zł.

Zderzenie pociągu z autobusem

Bukareszt, 14 grudnia. (PAT) Pociąg pośpieszny Bukareszt — Praga, wpadł dziś na przejeździe w pobliżu Brasova na autobus. 5 osób zostało zabitych, a 7 ciężko rannych.

Z sądownictwa

PP. Andrzej Garus i Zygmunt Jeromin, egzaminowani aplikanci sądowi, mianowani zostali postanowieniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 16-go listopada 1937 roku asesorami sądowymi z przydziałem do Łódzkiego Okręgu Sądowego.

PP. Garus i Jeromin w tych dniach objęli czynności sędziowskie w I. rejonie śledczym w Łodzi.

Ponadto mianowany został asesorem sądowym z dniem 1 stycznia 1938 roku z przydziałem do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie — p. Antoni Czerwiński.

„W. I. Z. O.”

Dziś, w środę, dnia 15-go b. m., w lokalu własnym (Piotrkowska 86) odbędzie się herbata towarzyska, połączona z referatem jednego z najwybitniejszych współczesnych poetów hebrajskich p. Natana Bystrzyckiego n. t. „Kobieta żydowska — jej stanowisko i zadania w życiu narodowym”.

Wstęp wolny dla członków i wprowadzonych gości.

„RECE TWE MIĘKKIE, SŁODKIE, MOJE...”

W ślicznym wierszu poeta (L. Rydel) zwraca się do ukochanej kobiety i prosi o łaskę ukolenia jego rozterki i smutku:

„Kiedy się ugnę w twardej męce I gdy w bezsilnym smutku stoję, Ty mi na czoło połóż ręce Ręce Twe miękkie, słodkie, moje...”
 Potężna jest magia rąk umiłowanej kobiety... Zdaje się spływać z nich balsam ukolenia... Mają one moc rozpraszania smutków, łagodzenia cierpień. Ale ręce te muszą być białe i miękkie, delikatne, kojące, miłe w dotyku jak aksamit... Tu przeczajna uwaga i wskazanie; aby osiągnąć taki stopień piękna rąk niewieście, trzeba pielęgnować je codziennie udelikatniającym i wybielającym Kremem Prałatów — Perfection.

SYLWESTER W ŁÓDZKIEJ RODZINIE RADIOWEJ.

Nadchodzący sezon karnawałowy zapowiada się niezwykle ciekawie. Jedną z największych atrakcyj w Łodzi będzie niewątpliwie urządzony w salach Stowarzyszenia Śpiewaków przy ulicy 11-go Listopada Nr. 21 przez Łódzką Rodzinę Radiową Wieczór Sylwestrowy.

„Czarny wampir”

powieść sensacyjna ze złotej serii przygód detektywa Herrego Dicksona — to najnowszy przebój tygodnika beletrystycznego

„Co Tydzień Powieść”

Nr. 236.

Ponadto Nr. 236. C. T. P. zawiera Kacik Przygód C. T. P. — Dział humoru. Interesująca nowela — Rozrywki z nagrodami Do nabycia u każdego sprzedawcy pism. CENA 10 GROSZY.

Zamiast życzeń imienninowych, świątecznych, noworocznych, złóż ofiarę na pomoc bezrobotnym

Uwodziciel w pułapce

Ukazał się Nr. 5 sensacyjnych przygód

„LORDA LISTERA”

— Każdy zeszyt stanowi oddzielną całość —

Cena 10 groszy.

NA GWIAZDKĘ! Praktyczne i miłe podarki **Taube i Laskowska** Ceny bielizny jedwabnej zostały obniżone Bogaty wybór SZLAFOKÓW, SWETROW, GARSONEK, PONCZOCH, CHUSTECZEK i t. p.

znajdziesz w firmie **Piotrkowska 69,** tel. 174-70 **znanej marki „BECKER” o 20-25%**

PROSZKI MIGRENO-NERVOSIN
KOGUTEK
zastosowanie
GRYPY, PRZEZIĘBIENIE BOLE GŁOWY, ZĘBÓW

Do akt Nr. Km. 2024/37
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rew. 13-go, zamieszkały w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 11 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 21 grudnia 1937 r. o godz. 11 w Łodzi przy ul. Andrzeja 7 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: biurka, foteli, stołu, kanapki, pianina, kredensu, oszacowanych na łączną sumę zł. 740.—, które można oglądać w dniu licytacji w niżej sprządaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 27 grudnia 1937 r.
KOMORNIK:
Marjan Liplński
Sprawa Władysława Palucha p-ko Naumanowi Abramowiczowi i Jadwizie Abramowicz.

OGŁOSZENIE.
Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Wilnie ogłasza niniejszym ofertowy przetarg nieograniczony w dniu 4 stycznia 1938 r. na roczną dostawę poduszek maźnicznych. Warunki przetargu można otrzymać w Wydziale Zasobów Dyrekcji w Wilnie, ul. Słowackiego 14. —

DRZWI OKNA uszczelniam
hermetycznie filcem systemem zagranicznym L. TENCER, telef. 205-27. Trwałość długoletnia.

DR. MED. Niewiażski
POWRÓCIŁ.
Specj. chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych.
Andrzeja 5, tel. 159-40
Przyjm. od 8-11 rano i od 5-9, w niedziele i święta 9-12.

LEKARZ - DENTYSTA F. Kopciowska
Piotrkowska 8
Telefon 232-55
Przyjmuje od 10-1 i od 3-7-ej.

LEKARZ - DENTYSTA B. Nusbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po poł.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

DR. JERZY Tenenbaum
ordynuje przez złime **na Wiśniowej - Górze**
w pensjonacie sanatoryjnym **p. Fajłowej**

Dr. MED. Al. Kopciowski
Piotrkowska 8
przyjmuje od godz. 1.30-2.30 i od godz. 7-8
telefon 232-55.

PRZEDŚWIATECZNA PROPAGANDOWA SPRZEDAŻ DORSZY. Dorsze mrożone — czyszczone — bez głów — czyste mięso — wysła paki zapas starczy, w porozumieniu z firmami, posiadającymi dorsze **CHŁODNIA RYBNA W GDYNI** po cenie stałej zł. 50.— (pięćdziesiąt) za jedną skrzynię 50 (pięćdziesiąt) kg. dorszy, z oplaconą dostawą do każdej stacji kolejowej na terenie całej Polski. Niżej wyszczególnieni Od biocy otrzymują od ceny stałej niżki i placą za skrzynię: pięćdziesiąt kg. zł. 45.— (czterdzieści pięć): klasztory, plebanie, hotele, pensjonaty, jadalnie, szpitale, sierocinice, zakłady wychowawcze, szkoły, kuchnie akademickie, kasyna, więzienia itp. zł. 40.— (czterdzieści): sklepy detalicznej sprzedaży: sklepy kolonialne, spożywcze, konsumy, spółdzielnie itp., jeżeli nie mogą otrzymać dorszy u hurtowników zbierają zamówienia od swoich klientów na rybę wigilijną. **Zł. 35.— (trzydzieści pięć)** placą hurtownicy za jedną skrzynię dorszy przy zakupie partii począwszy od 50 (pięćdziesiąt) skrzyń dorszy Chłodnia Rybna w Gdyni — telefony: 1250 oraz 1778 wysyła dorsze po otrzymaniu pieniędzy przekazem pocztowym.

1927 **10 LAT** 1937
“ALFA-RADIO”
Fmy **Nawrot 1 — Pabianicka 4**
ISTNIENIA
PONAD
7000 sprzedanych odbiorników i tyleż fachowo i solidnie obsłużonych klientów, — oto bilans, — który najwymowniej świadczy, — o zaufaniu firmy, która w okresie tym zdołała zaskarbć sobie zaufanie społeczeństwa łódzkiego.
Najpraktyczniejszym upominkiem gwiazdkowym, — to nowy OSZCZĘDNY MODEL odbiornika ELEKTRIT-TYP PATRIA-O zużywający 25 watt

Z okazji jubileuszu, do każdego odbiornika, — upominek gwiazdkowy dla dzieci

DR. MED. L. NITECKI
SPEC. CHOROBY SKÓRNYCH WENERYCZNYCH I MOCZOPŁCIOWYCH
NAWROT 32, Tel. 213-18
przyjmuje od 8-9.30 rano i od 5.30-9 wiecz.
W niedz. i święta od 9-12 w poł.

DR. MED. J. PRAWDA
CHOROBY WEWNĘTRZNE spec. choroby serca.
Zgierska 20 tel. 133-26
przyjm. 5-7 **POWRÓCIŁ.**

DR. MED. JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE I ALERGICZNE
ul. Legionów 9, tel. 260-72
Godz. przyjęć 5-7 pp.

DR. MED. S. LEWIN
CHOR. WEWNĘTRZNE przeprowadził się na ul.
LIPOWĄ 6a
(Al. I Maja 28) telefon 19243
przyjmuje od 4-6 wieczór.

DR. MED. S. Kryńska
Chor. skórne i weneryczne (kobiety i dzieci) **Siemkiewicza 34** telef. 146-10
przyjmuje od 12-2 i od 3-4 pp.

DR. Łucja MAKOWER
choroby skórne i weneryczne leczenie wrzodów
Al. Kościuszki 13, tel. 232-43
przyjmuje od 8-11 i od 5-8.

DR. MED. J. PRAWDA
CHOROBY WEWNĘTRZNE spec. choroby serca.
Zgierska 20 tel. 133-26
przyjm. 5-7 **POWRÓCIŁ.**

DR. HELLER
SPEC. CHOROBY SKÓRNYCH, WENERYCZNYCH I MOCZOPŁCIOWYCH
Traugutta 8, tel. 179-89
przyjmuje od 8-11 i od 4-8 w niedziele i święta 10-1.

Zbliża się gwiazdka
okres miłych niespodzianek, okres prezentów!
Jeżeli chcesz się dowiedzieć jaka niespodziankę szykuje swym Czytelnikom **„KARUZELA”**, przeczytaj jej ostatni **51 numer**

Prócz owej „niespodzianki” znajdziesz w nim starych znajomych z nowymi kawałami: Pata i Patachona, Merdka i Ferdka, Piotrusia i t. d. Rozrywki umysłowe!

SZYJE WYKWINTNIE BIELIZNĘ MĘSKĄ
po cenach bardzo niskich. Przyjmują również wszelkie reperacje
ul. 6-go Sierpnia 76 m. 16, III p.

Matki!
Zapisujcie swe niemowlęta do **„Kropli Mleka”**

Uzdrowiska

ZAKOPANE — Nowowbudowany luksusowy pensjonat „KAPRYS”, droga do Białego, tel. 11-43, pod zarządem Heleny Silberfeld. Nowoczesny komfort. Apartamenty z łazienkami. Kuchnia wykwinna.

ZAKOPANE. Pierwszorzędny pensjonat „Biały Dom” Idy Borzykowskiej, Leonii Krautówny, telefon 1300. Poleca pokoje pełnokomfortowe. Kuchnia wyborowa.

ZAKOPANE — „Ismar” Droga do Białego tel. 12-93, czynny dalszym ciągu pod własnym zarządem właścicielki, poleca się P. T. gościom: Berenbaumowa, Hochbergowa.

ZAKOPANE „PALACE”. Reprezentacyjny, nowoczesny 50 - pokojowy hotel - pensjonat. Apartamenty z łazienkami. Odnowione wnętrza i pokoje. Zarząd — jak dotychczas — E. Lustigowie. Telefon 16-51.

KRYNICA — tel. 360. Pełnokomfortowy pensjonat „Hanka”, czynny. Zarząd Luby Swabryńskiej.

KOLUMNA. „Pensjonat CARLTON” Epsteinowej przyjmują zamówienia na nadchodzące święta. Tel. 10.

ZAKOPANE. Pełnokomfortowy pensjonat „Oaza”. Droga do Białego, tel. 1289. — przyjmując zgłoszenia. Zarząd R. i M. Piwokowie.

Nauka i wychowanie

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, za stać od 4-8 po poł.

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura, Konwersacja, Gramatyka, Tomaczenie, Korespondencja. Pomoc szkolna, Południowa 20; m. 20, I-sza lewa of. parter.

JEZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja, Tel. 262-70, w godzinach 2-3.

Zagubione dokumenty

ZAGUBIONY dn. 6/XII przed Wojevodztwem na ul. Zachodniej weksel na zł. 50, pl. 27/1 1938 wyst. Maria Orlewska Andrychów zlec. Dawid Wermuth unieważnia się. Łaskawego znalazcę proszę zwrócić za wynagrodzeniem Goldberg Stodolniana 2.

ZAGINAŁ kwit kaucyjny Elektrowni Nr. 91042 wyd. rok 1936 na nazw. Mokczyńskiego.

KWIT 5637 zł. 300 wydany przez Bank Zw. Sp. Zar. w Łodzi dn. 10/11 37 zagubiono. Kwit unieważniam. S. Rosenblatt.

JAKUBOWICZ M. D. zagubił protestowany weksel na 100 zł. wystawca Efraim Dimant platny 15.XI 36 r. w Pabianicach Majdery 11, zlecenie Bronisława Hansa, żyranca M. D. Jakubowicz i Sz. Minberg. Zastrzeżenie zrobione.

Rozmaite

BUCHALTER - bilansista prowadzi i nadzoruje księgi handlowe. Pierwszorzędne referencje. Łask. zgłoszenia telef. 217-37. 19

PODZIĘKOWANIE. Działowi Ubezpieczeń na Życie PKO wyrażam tą drogą podziękowanie za szybkie wypłacenie mi sumy ubezpieczenia z tyt. po lisy śp. siostry mojej Zofii. Józef Troszczyński.

Kalendarz „Karuzeli”
na rok **1938**

zawiera oprócz pełnego kalendarium, ilustracji i dowcipów — nowe, artykuły, wiersze, rzeczy pożyteczne, serie rysunkowe i t. d.

„Achi, te rachunki” — obrazek sceniczny.

Sztuczki z cyframi i kartami. Tajemnica morza. — Na wyspie herbacianej. — Budzik. — Budujemy własny kajak. — Nocny gość.

W nowych rolach przedstawiają się: FERDEK I MERDEK. — PAT I PATACHON. — BIMBUŚ I TROMBUŚ. — PAN AGAPIT. — HAROLD.

Kalendarz zawiera 64 strony druku i kosztuje 30 gr.

Kupno i sprzedaż

FUTRA — płaszcze fokowe, karakulowe, łapkowe, lisy etc. najtaniej i najdogodniejsze warunki poleca H. Lutz, 11 Listopada 7, tel. 259-27, front, II piętro. Urzędnikom rabat.

DYWAN perski 3x2 i pół do sprzedania. Telef. 16482 od 3-6.

RUNDMASZYNY 18 — 22 malejs 24-26 fein kupię lub wydzierżawię. Oferty sub. „Rund”.

SPRZET narciarski w b. dobrym stanie tanio do sprzedania. Zgłoszenia telefoniczne 206-67.

Lokale

POSZUKUJE pokoju z pełnym utrzymaniem przy kulturalnej rodzinie. Centrum. Dzwonić 164-50.

LADNIE umeblowany pokój słoneczny wejście niekrepujące telefon front I p. Kopernika 19 m. 4 oddam.

4 SALE fabryczne w śródmieściu od 1 stycznia do wynajęcia. Oferty sub „Sale”.

3 POKOJOWE słoneczne mieszkanie w nowym domu do wynajęcia. Centralne ogrzewanie i wszelkie wygody. Brzeźna 6 (róg Piotrkowskiej 232).

DWUOSOBOWY pokój umeblowany poszukiwany natychmiast. Oferty sub „Z. D.” w admin. „Republiki”.

SKLEP do wynajęcia, Piotrkowska 155, od gospodarza domu. Dom nie podlega rozbiórce.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”

w Łodzi zł. 4.—, za odosłanie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, „Republika” i „Express” w Łodzi z odosłaniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie I — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zareczynowe i zaślubnowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisywe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje beda uwzględniane, o ile wniesione beda najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.